

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE
ÎN DOMENIUL ENERGIEI**

**Raport anual
privind determinarea prețurilor și tarifelor
reglementate**

noiembrie 2018

CUPRINS

1. Energie electrică	3
1.1 Activități cu caracter de monopol în sectorul energiei electrice, tarife reglementate.....	3
1.2 Contracte reglementate de vânzare-cumpărare energie electrică și tarife/prețuri aplicate clienților finali ai furnizorilor de ultimă instanță în 2018	29
1.3 Producerea energiei din surse regenerabile de energie	39
1.4 Producerea de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență.....	40
1.5 Serviciile publice de alimentare cu energie termică în sistem centralizat	50
2. Gaze naturale.....	55
2.1 Activități cu caracter de monopol în sectorul gazelor naturale, tarife reglementate	55
2.2 Activitatea de furnizare reglementată a gazelor naturale.....	72

Raportul anual al Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei privind determinarea prețurilor și tarifelor reglementate este realizat în vederea îndeplinirii obligațiilor de raportare cuprinse în prevederile art. 1, alin. (7), din Ordonanța de Urgență a Guvernului (OUG) nr. 33 /2007 privind organizarea și funcționarea ANRE, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 160 /2012, cu modificările și completările ulterioare.

1. Energie electrică

1.1 Activități cu caracter de monopol în sectorul energiei electrice, tarife reglementate

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (1) al *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare*, tarifele reglementate din sectorul energiei electrice sunt:

- tarifele reglementate pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice, precum și prețurile reglementate pentru energia electrică reactivă tranzitată prin punctele de delimitare a instalațiilor utilizatorilor față de instalațiile operatorilor de rețea, percepute de operatorul de transport și de sistem, respectiv de operatorii de distribuție a energiei electrice;
- tarifele reglementate pentru serviciul de sistem și prețurile reglementate de achiziție a serviciilor tehnologice de sistem, percepute de operatorul de transport și de sistem, respectiv de producătorii furnizori de servicii tehnologice de sistem;
- tarifele reglementate de racordare la rețelele electrice de interes public, percepute de operatorul de transport și de sistem, respectiv de operatorii de distribuție a energiei electrice utilizatorilor care solicită racordarea locurilor lor de producere, producere și consum sau consum la rețelele electrice de interes public;

-
- tariful reglementat practicat de operatorul pieței de energie electrică, perceput de acest operator participanților la piețele centralizate de energie electrică și de certificate verzi.

Tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice

Tarifele pentru serviciul de transport al energiei electrice practicate în cursul anului 2018 de C.N. Transelectrica S.A., în calitate de operator de transport și de sistem (OTS) au fost aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 48/2017, pentru prima jumătate a anului, respectiv prin Ordinul președintelui ANRE nr. 108/2018, pentru cea de-a doua jumătate a anului.

Aceste tarife au fost determinate în conformitate cu prevederile *Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 53/2013, modificată și completată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 87/10.06.2015 și prin Ordinul președintelui ANRE nr. 16/24.03.2017.

În aplicarea prevederilor metodologice menționate, în perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2018 s-au aplicat tarifele pentru serviciul de transport aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 48/2017, după cum urmează:

1. tariful mediu de transport – 16,86 lei/MWh, în scădere cu 9,84 % în termeni nominali față de valoarea aprobată pentru perioada tarifară anterioară (respectiv perioada 1 iulie 2016 – 30 iunie 2017),
2. tariful mediu de introducere a energiei electrice în rețele (T_G) - 1,05 lei/MWh, valoare unică la nivelul sistemului electroenergetic național (SEN), în creștere cu 23,50 % în termeni nominali față de valoarea medie aprobată pentru perioada tarifară anterioară (respectiv perioada 1 iulie 2016 – 30 iunie 2017);
3. tariful mediu de extragere a energiei electrice din rețele (T_L) – 15,73 lei/MWh, valoare unică la nivelul sistemului electroenergetic național (SEN), în scădere cu 11,48 % în termeni nominali față de valoarea medie aprobată pentru perioada tarifară anterioară (respectiv perioada 1 iulie 2016 – 30 iunie 2017).

Evoluția tarifelor a rezultat ca urmare a creșterii consumului de energie electrică în anii 2015 și 2016, inclusiv a exportului, a reducerii prețului de achiziție a energiei electrice necesare pentru acoperirea CPT în RET față de prețul prognozat la proiectarea tarifelor la începutul

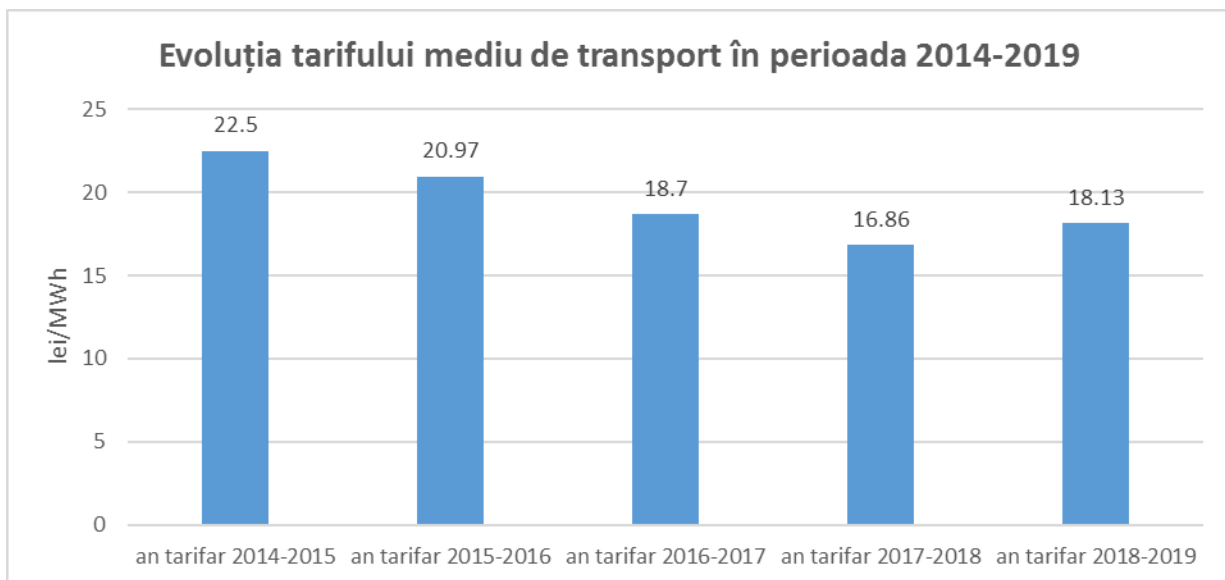
perioadei de reglementare, precum și ca rezultat al modificării semnificative a inflației realizate în anul 2016 și 2017 față de prognozele anterioare ale Comisiei Naționale de Prognoză, utilizate la proiectarea tarifelor. O altă cauză a scăderii tarifelor este nivelul scăzut al investițiilor realizate de OTS pentru serviciul de transport al energiei electrice, ceea ce a impus corecții semnificative ale venitului reglementat, prin reducerea costurilor aferente investițiilor nerealizate, acordate ex-ante.

Începând cu data de 1 iulie 2018 a început al cincilea an al celei de-a treia perioade de reglementare, pentru care au fost aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 108/2018 următoarele tarife pentru serviciul de transport:

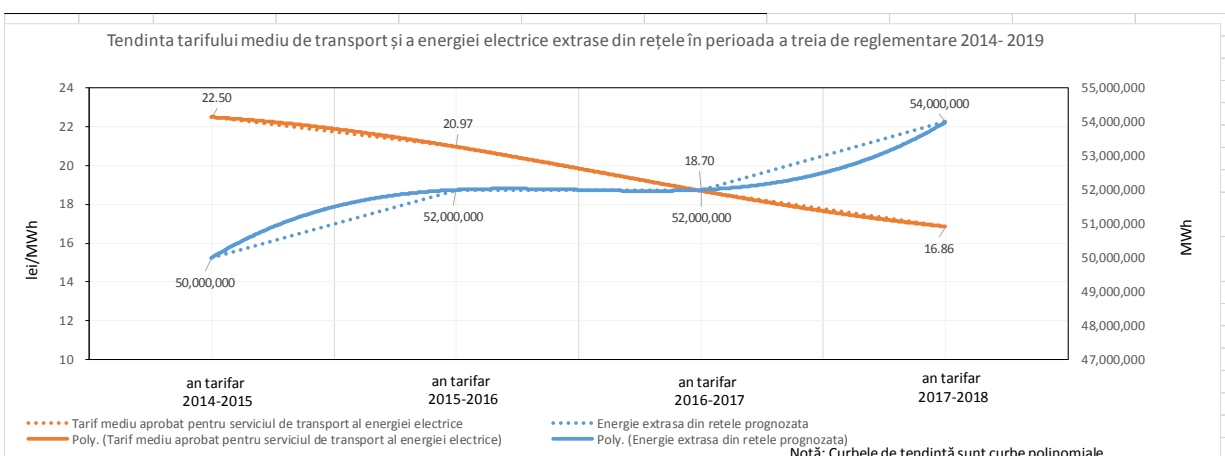
1. tariful mediu de transport – 18,13 lei/MWh, în creștere cu 7,53 % în termeni nominali față de valoarea aprobată pentru perioada tarifară anterioară (respectiv 1 iulie 2017 – 30 iunie 2018),
2. tariful de transport - componenta de introducere a energiei electrice în rețea (T_G) - 1,18 lei/MWh, în creștere cu 12,73 % în termeni nominali față de valoarea aprobată pentru perioada tarifară anterioară (respectiv 1 iulie 2017 – 30 iunie 2018);
3. tariful de transport - componenta de extragere a energiei electrice din rețea (T_L) – 16,89 lei/MWh, în creștere cu 7,37 % în termeni nominali față de valoarea aprobată pentru perioada tarifară anterioară (respectiv 1 iulie 2017 – 30 iunie 2018).

Această evoluție a tarifelor a rezultat ca urmare a creșterii prețului de achiziție și a cantității de energie electrică necesare pentru acoperirea CPT în RET față de prețul prognozat, respectiv cantitatea prognozată pentru anul 2017-2018, precum și ca rezultat al modificării semnificative a inflației realizate în anul 2017 și 2018 față de prognozele anterioare ale Comisiei Naționale de Prognoză, utilizate la proiectarea tarifelor. Nivelul scăzut al investițiilor realizate de OTS în anul tarifar 2016-2017 pentru serviciul de transport al energiei electrice (29 %) a condus la corecții semnificative ale venitului reglementat, prin reducerea costurilor aferente investițiilor nerealizate, acordate ex-ante.

Evoluția tarifului mediu de transport în perioada a III a de reglementare (2014-2019) se prezintă în figura următoare:

Evoluția tarifului mediu de transport corelat cu cantitatea de energie electrică extrasă din rețele este evidentă. În figura următoare se prezintă prin comparație curbele de tendință de tip polinomial a tarifului mediu de transport și a cantității de energie electrică extrasă din rețele în perioada 2014-2019.

În tabelul nr. 1 se prezintă factorii care au determinat evoluția tarifului mediu de transport și anume venitul reglementat, energia electrică introdusă în și extrasă din rețele, corecțiile anuale și venitul încasat din tarifele aplicate pentru perioada 2014-2019, cu precizarea că datele aferente realizărilor anului tarifar 1 iulie 2018-30 iunie 2019 nu sunt încă disponibile.

Tabelul nr.1 - Factorii care au influențat evoluția tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice**Serviciul de transport**

	UM	an tarifar 2014-2015	an tarifar 2015-2016	an tarifar 2016-2017	an tarifar 2017-2018	an tarifar 2018-2019 (prognozat)
Venit liniarizat	lei	1,124,923,678	1,110,973,658	1,071,570,230	1,066,015,830	1,098,985,699
Corectie anuala (din anii anteriori)	lei	0	-20,787,434	-99,166,611	-155,565,127	-94,691,751
Venit reglementat	lei	1,124,923,678	1,090,186,225	972,403,618	910,450,704	1,004,293,948
Energie extrasa din retele prognozata	MWh	50,000,000	52,000,000	52,000,000	54,000,000	55,400,000
Tarif mediu aprobat pentru serviciul de transport al energiei electrice	lei/MWh	22.50	20.97	18.70	16.86	18.13
Energie electrica introdusa in retele	MWh	58,171,487	56,401,379	60,277,100	58,000,000	58,000,000
Tarif mediu TG aprobat	lei/MWh	10.30	2.57	0.85	1.05	1.18
Venit realizat introducere energie	lei	610,724,783	144,983,585	51,235,535	60,763,978	68,651,687
Energie electrica extrasa din retele	MWh	52,155,773	52,676,556	54,052,600	54,000,000	55,400,000
Tarif mediu TL aprobat	lei/MWh	12.20	18.14	17.70	15.73	16.89
Venit realizat extragere energie	lei	644,227,270	956,426,339	956,731,020	849,686,726	935,642,261
Venit total realizat din tarif	lei	1,254,952,054	1,101,409,924	1,007,966,555	910,450,704	1,004,293,948
CPT realizat	MWh	1,067,252	1,005,294	1,012,602	1,096,660	1,039,722
CPT realizat	%	2.47	2.29	2.30	2.46	2.40
Valoare CPT realizat	lei	194,206,894	181,479,815	205,000,092	225,098,700	209,514,253
Valoare CPT recunoscut	lei	178,783,064	170,534,722	183,826,541	211,744,585	209,514,253

Trebuie menționat că pentru a treia perioadă de reglementare ANRE a impus OTS o exigență mărită cu privire la fundamentarea și încadrarea categoriilor de costuri aferente serviciului de transport. Astfel, în al doilea an tarifar a fost reanalizată clasificarea costurilor de operare și mentenanță în controlabile – care pot fi supuse eficientizării (reducerii) și necontrolabile – al căror nivel este stabilit de prevederi legale și nu sunt dependente de decizia managerială a OTS și, de asemenea, a fost resetată valoarea de referință a acestora.

Costurile cu CPT, care reprezintă cca. 20 % din totalul costurilor aferente serviciului de transport al energiei electrice sunt supuse unui mecanism de eficientizare prin stabilirea unor ținte de CPT reduse progresiv de la un an la altul al perioadei de reglementare. ANRE recunoaște în tarifele reglementate costurile înregistrate de OTS cu achiziția energiei electrice necesare acoperirii CPT în RET, numai în măsura în care cantitatea de energie electrică se încadrează în limitele anterior stabilite ca țintă de eficiență, iar prețul de achiziție nu depășește prețul de referință calculat ca medie ponderată a prețurilor de tranzacționare pe piața de energie. Prin urmare, ANRE poate plafona atât cantitatea cât și prețul de achiziție a energiei electrice necesare pentru acoperirea CPT, printr-o formulă care ține seama de evoluția prețului de tranzacționare în regim concurențial pe piața de energie. În structura de achiziție a CPT nu se acceptă dezechilibre cantitative mai mari de 10 %, iar costul dezechilibrelor este plafonat începând cu data de 1 iulie 2017 la cel mult 5 % din prețul de referință calculat ca medie ponderată a prețurilor de tranzacționare pe piața de energie. Costurile cu CPT sunt prezentate în tabelul nr. 2.

Cantitatea de energie electrică necesară pentru acoperirea CPT în RET este într-o măsură mai mică sub controlul OTS, deoarece aceasta este puternic influențată de regimul de funcționare al RET, determinat de structura rețelei, a producerii și a consumului. Nivelul CPT este influențat și de regimul de funcționare a rețelei electrice de transport sub sarcina pentru care a fost dimensionată.

Tabelul nr. 2 - Evoluția costurilor aferente serviciului de transport al energiei electrice și CPT

Anul		an tarifar 2014-2015	an tarifar 2015-2016	an tarifar 2016-2017	an tarifar 2017-2018
Costuri totale din care:	lei	1,688,762,813	1,549,842,465	1,520,060,703	1,613,441,628
pentru serviciul de transport	lei	906,153,802	878,443,238	877,459,517	897,421,407
CPT realizat	MWh	1,067,252	1,005,294	1,012,602	1,096,660
CPT realizat	%	2.47	2.29	2.30	2.46
Valoare CPT realizat	lei	194,206,894	181,479,815	205,000,092	225,098,700
Valoare CPT recunoscut	lei	178,783,064	170,534,722	183,826,541	211,744,585

Tarifele reglementate pentru serviciul de sistem

Tarifele pentru serviciul de sistem practicate în cursul anului 2018 de C.N. Transelectrica S.A., în calitate de operator de sistem, au fost determinate pe baza *Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 45/2017. Tarifele au fost aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 48/2017 pentru perioada 1 iulie 2017-30 iunie 2018, prin Ordinul președintelui ANRE nr. 122/2017 pentru modificarea Ordinului președintelui ANRE nr. 48/2017 pentru perioada 1 ianuarie 2018-30 iunie 2018 și prin Ordinul președintelui ANRE nr. 108/2018 pentru perioada 1 iulie 2018-30 iunie 2019.

Astfel, în cursul anului 2017, ANRE a analizat costurile justificate aferente serviciului de sistem prestat de OTS și a aprobat începând cu 1 iulie 2017 următoarele tarife:

- **Tarifal pentru serviciul de sistem** – 10,50 lei/MWh, având cele două componente:
- tariful pentru serviciile tehnologice de sistem (acoperă costurile de achiziție a rezervelor de putere de la producători) – 9,39 lei/MWh și
- tariful pentru serviciile funcționale de sistem - 1,11 lei/MWh.

Față de anul anterior, tariful pentru serviciul de sistem aplicat începând cu 1 iulie 2017 a înregistrat o scădere cu cca.18,5%.

Tarifal pentru serviciile tehnologice de sistem (STS) acoperă costurile cu achiziția STS furnizate de producători și a înregistrat o reducere cu 2,19 lei/MWh începând cu data de 1 iulie 2017 față de tariful aprobat pentru perioada 1 iulie 2016 – 30 iunie 2017, care s-a datorat în principal estimării prețurilor cu achiziția în regim concurențial la nivelul prețurilor înregistrate în perioada iulie 2016 – mai 2017. De asemenea, au fost analizate detaliat veniturile și costurile înregistrate de C.N. Transelectrica SA în perioada tarifară 2015-2016, precum și cele realizate/estimate din perioada tarifară 2016-2017, iar rezultatele au condus la necesitatea aplicării de corecții negative semnificative, venitului reglementat. La solicitarea OTS, corecția calculată ca fiind necesar a fi aplicată s-a eșalonat pe o perioadă de doi ani, pentru a evita riscul de neasigurare a necesarului de fonduri pentru achiziția STS mai ales în perioada de iarnă, când se suplimentează cantitățile de rezerve necesare pentru siguranța sistemului.

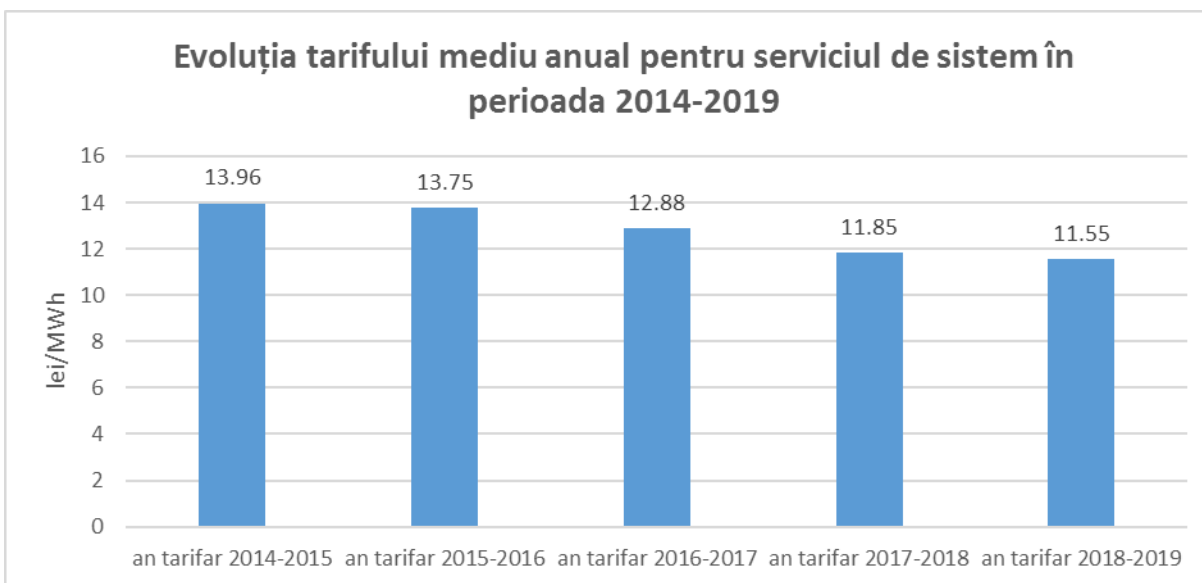
Prin Ordinul președintelui ANRE nr. 122/19.12.2017 s-au aprobat începând cu 1 ianuarie 2018 următoarele tarife:

- tariful pentru serviciul de sistem – 13,17 lei/MWh, având cele două componente:
- tariful pentru serviciile tehnologice de sistem (acoperă costurile de achiziție a rezervelor de putere de la producători) – 12,06 lei/MWh și
- tariful pentru serviciile funcționale de sistem - 1,11 lei/MWh.

Prin Ordinul președintelui ANRE nr. 108/2018 s-au aprobat începând cu 1 iulie 2018 următoarele tarife:

- tariful pentru serviciul de sistem – 11,55 lei/MWh, având cele două componente:
- tariful pentru serviciile tehnologice de sistem – 10,44 lei/MWh și
- tariful pentru serviciile funcționale de sistem - 1,11 lei/MWh.

În figura următoare se prezintă evoluția tarifului pentru serviciul de sistem în perioada 2014-2019, exprimat în termeni nominali ai fiecărui an, care reflectă modificările componentelor tarifului pentru serviciul de sistem menționate. Pentru anul tarifar 2017-2018 tariful de STS a fost exprimat ca medie a tarifelor de STS aprobate în cele două perioade, ponderată cu cantitățile de energie electrică extrasă din rețele.

Factorii care influențează nivelul tarifului pentru serviciul de sistem, respectiv venitul reglementat, energia electrică extrasă din rețele, costurile și veniturile aferente serviciului de sistem se prezintă în tabelul nr. 3.

Tabelul nr. 3 Factorii care au influențat evoluția tarifului pentru serviciul de sistem, costurile și veniturile

	UM	an tarifar 2014-2015	an tarifar 2015-2016	an tarifar 2016-2017	an tarifar 2017-2018	an tarifar 2018-2019 (proгноza)
Venit reglementat	lei	697,896,087	714,690,613	669,669,908	566,981,752	639,776,236
Tarif pentru serviciul de sistem aprobat	lei/MWh	13.96	13.75	12.88	10.50 (01.07.2017- 31.12.2017) 13.17 (01.01.2018- 30.06.2018)	11.55
Energie electrica extrasa din retele	MWh	52,155,773	52,676,556	54,052,600	54,000,000	55,400,000
Venit realizat	lei	728,094,591	724,294,858	702,565,682	670,640,666	n.a.
Costuri totale din care	lei	1,688,762,813	1,549,842,465	1,520,060,703	1,613,441,628	n.a.
pentru serviciul de sistem	lei	782,609,011	671,399,227	642,601,186	716,020,221	n.a.
Venituri totale din care	lei	2,125,954,479	1,940,204,223	1,845,301,136	1,693,756,458	n.a.
din serviciul de sistem	lei	734,757,776	728,361,320	710,766,844	670,640,666	n.a.

Prețurile pentru furnizarea serviciilor tehnologice de sistem

În conformitate cu prevederile *Metodologiei de stabilire a tarifului pentru serviciul de sistem*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 45/2017, serviciile tehnologice de sistem se achiziționează în regim concurențial, cu excepția celor furnizate în conformitate cu prevederile stabilite prin acte normative specifice, precum și de către producătorii selecționați

de OTS astfel încât să fie evitată transformarea poziției dominante pe piața concurențială de energie electrică în abuz de poziție dominantă pe segmentul respectiv.

Prin HG nr. 760/11.10.2017 privind aprobarea programului de iarnă în domeniul energetic privind măsurile pentru realizarea stocurilor de siguranță ale Sistemului electroenergetic național în ceea ce privește combustibilii pentru perioada sezonului rece și volumul de apă din lacurile de acumulare, denumit Programul de iarnă în domeniul energetic pentru asigurarea funcționării în condiții de siguranță și stabilitate a Sistemului electroenergetic național în perioada 15 noiembrie 2017-15 martie 2018, precum și alte măsuri privind nivelul de siguranță și securitate în funcționare a Sistemului electroenergetic național, s-a stabilit ca operatorul de transport și de sistem să achiziționeze în regim reglementat servicii tehnologice de sistem de la următorii producători de energie electrică: S.C. Complexul Energetic Hunedoara S.A., la o valoare a puterii electrice de 500 MW, S.C. Electrocentrale Galați S.A., la o valoare a puterii electrice de 70 MW, S.C. Electrocentrale București S.A., la o valoare a puterii electrice de 140 MW, S.C. Veolia Energie Prahova S.R.L., la o valoare a puterii electrice de 60 MW, pentru perioada 3 ianuarie- 15 martie 2018.

Achiziția serviciilor tehnologice de sistem furnizate în regim reglementat, cu precizarea volumelor și a prețurilor reglementate, a fost aprobată astfel:

- prin Decizia ANRE nr. 1814/2017 — pentru societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A.;
- prin Decizia ANRE nr. 1816/2017 – pentru societatea Electrocentrale Galați S.A.;
- prin Decizia ANRE nr. 1815/2017 – pentru societatea Electrocentrale București S.A.;
- prin Decizia ANRE nr. 1908/2017- pentru societatea Veolia Energie Prahova S.R.L.

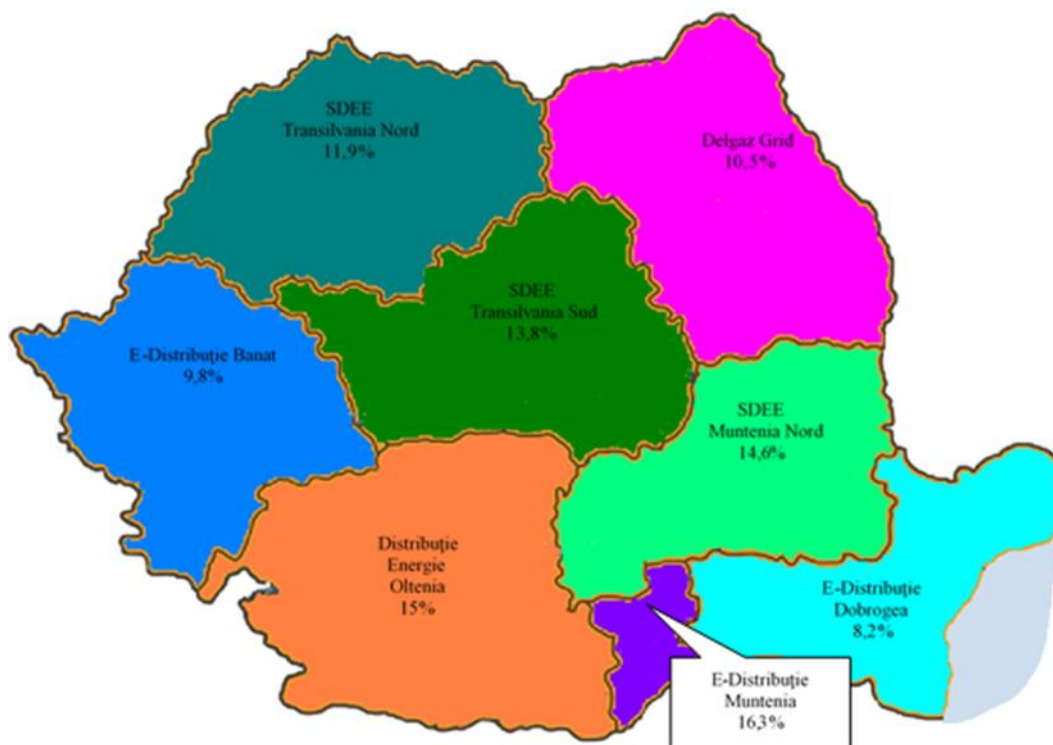
Pentru ultimii trei producători de energie electrică rezerva terțiară lentă a fost furnizată de grupuri cu funcționare pe combustibil alternativ păcura.

Reducerea progresivă începând cu cea de-a treia perioadă de reglementare a costurilor cu serviciul de sistem evidențiată de datele din **tabelul nr.3** se datorează aplicării mecanismului metodologic de stimulare a eficientizării acestora, iar evoluția crescătoare a venitului realizat din tarif reflectă în principal creșterea consumului de energie electrică înregistrat în aceeași perioadă.

Tarifele reglementate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

Tarifele specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aplicate de operatorii de distribuție concesionari în anul 2018, care reprezintă ultimul an al celei de-a treia perioade de reglementare (2014-2018), au fost aprobate prin **Ordinele președintelui ANRE nr. 111 până la 118 din 2017**. La determinarea acestor tarife au fost aplicate prevederile *Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice*, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 72/2013, cu modificările și completările ulterioare.

În figura următoare se prezintă repartiția pe țară, între cei opt operatori de distribuție concesionari, a energiei electrice în valoare cca. 44,3 TWh, care a fost distribuită în anul 2017.

La sfârșitul anului 2017 ANRE a analizat solicitările fundamentate ale operatorilor și a aprobat, **prin Ordinele președintelui ANRE nr. 111 până la 118 din 2017**, tarifele specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, care se aplică de operatorii de distribuție concesionari în anul 2018.

Astfel, tarifele specifice medii pe țară, pe niveluri de tensiune, aprobate pentru operatorii de distribuție a energiei electrice concesiionari pentru anul 2018 sunt următoarele:

tariful specific mediu pentru înaltă tensiune – 18,30 lei/MWh,

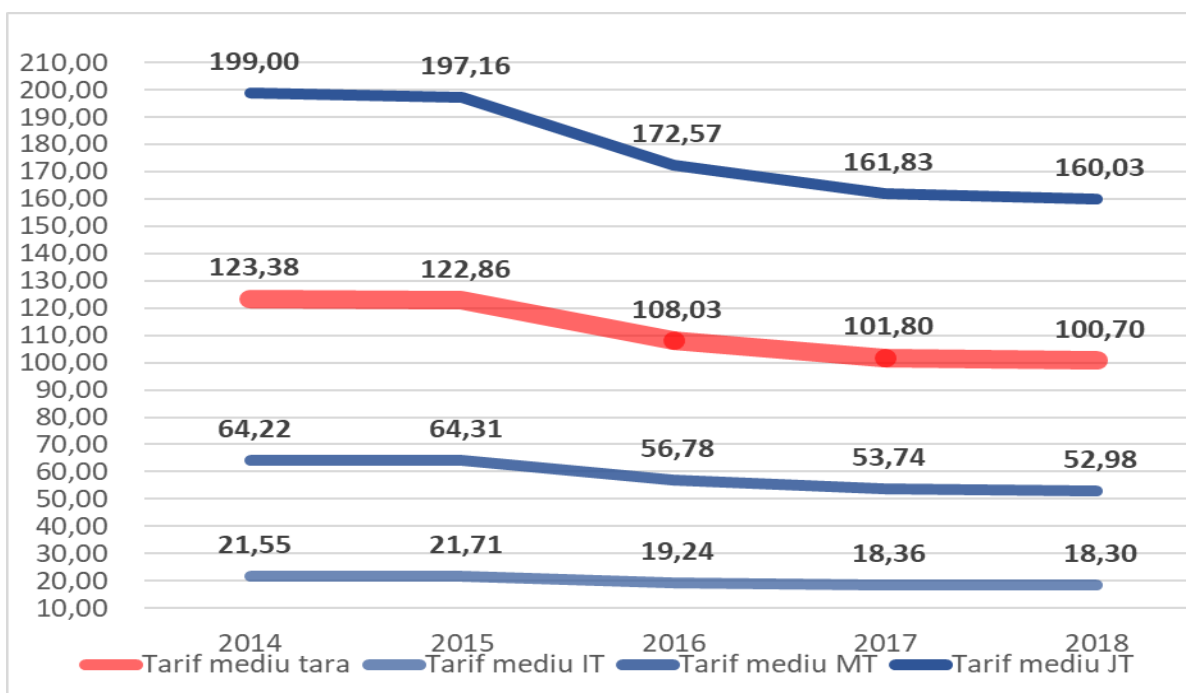
tariful specific mediu pentru medie tensiune – 34,68 lei/MWh,

tariful specific mediu pentru joasă tensiune – 107,05 lei/MWh.

Față de valorile tarifelor medii specifice calculate pentru anul anterior, tarifele medii au scăzut, înregistrând o variație de - 0,31 % la înaltă tensiune, - 1,98 % la medie tensiune și - 0,97 % la joasă tensiune, relevant pentru clienții casnici.

Tariful mediu pe țară calculat pentru anul 2018, de 100,7 lei/MWh, a înregistrat o scădere de cca. 1,08 % față de tariful mediu pe țară calculat pentru anul 2017, care a avut valoarea de 101,8 lei/MWh.

În figura următoare se prezintă evoluția tarifelor medii de distribuție a energiei electrice care s-au aplicat în perioada 2014-2018 clienților finali, în funcție de nivelurile de tensiune la care locurile de consum ale acestora sunt racordate la rețelele electrice de distribuție, exprimate în termeni nominali:

Evoluția descrescătoare a tarifelor de distribuție a energiei electrice în perioada a treia de reglementare (începând cu anul 2014), se explică atât prin creșterea cantității de energie electrică distribuite, cât și prin reducerea veniturilor reglementate ca urmare a impunerii prin Metodologie a unor condiții mai stricte pentru recunoașterea costurilor (întărirea verificărilor, solicitarea de date și documente justificative suplimentare, etc).

Actuala perioadă de reglementare se caracterizează printr-un nivel mai redus al costurilor recunoscute în tarife, atât al celor de capital prin ajustarea ratei reglementate a rentabilității capitalului în conformitate cu condițiile economice actuale, cât și al celor de operare-mentenanță, care reflectă eficientizarea serviciului acumulată în perioada 2005-2013. De asemenea, pentru costurile cu pierderile tehnologice de rețea, ANRE a inclus în cadrul metodologiei mecanismul de stimulare a eficientizării acestora, cu efect atât asupra cantității cât și asupra prețului de achiziție.

Pentru determinarea tarifelor de distribuție care se aplică în anul 2018, au fost calculate și aplicate corecțiile anuale de închidere a ultimelor patru luni ale anului 2016, precum și cele care au rezultat din datele realizate și estimate a fi realizate în anul 2017, care au fost aplicate veniturilor liniarizate prognozate pentru acest an.

Corecțiile aplicate la determinarea tarifelor reglementate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aprobate de ANRE la sfârșitul anului 2017 pentru anul 2018 se prezintă în tabelul următor:

Tabelul nr. 4. Corecțiile anuale aplicate veniturilor liniarizate pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aferente anului 2018

LEI - termeni nominali ai anului 2017				
Operator	Corectie 2016	Corectie 2017	Corectie 2018*	Total corectii
E-Distributie Muntenia	-14.398.606	-45.678.249	-32.574.405	-92.651.260
E-Distributie Banat	-5.332.456	-25.950.261	-19.558.846	-50.841.563
E-Distributie Dobrogea	-6.377.157	-6.682.373	-16.416.206	-29.475.736
Distribuție Energie Oltenia	-14.224.971	-62.207.877	-32.147.891	-108.580.739
Delgaz Grid	-5.989.062	-36.347.737	-25.052.522	-67.389.320
SDEE Muntenia Nord	-7.481.791	-45.733.864	-23.886.461	-77.102.116
SDEE Transilvania Nord	-6.293.630	-38.804.991	-21.991.804	-67.090.425
SDEE Transilvania Sud	-20.113.742	-47.753.334	-22.204.740	-90.071.815

*Corectie aferenta modificarii RRR pentru anul 2018, conform Ord.ANRE 146/2014 și Corectie aferenta eliminării impozitului pe construcții speciale în anul 2018

Datele prezentate în **tabelul nr. 4** indică faptul că au fost aplicate corecții valorice semnificative care au redus veniturile reglementate ale operatorilor de distribuție concesionari. Nivelul corecțiilor valorice anuale negative aplicate la stabilirea tarifelor pentru anul 2018 a rezultat în principal ca urmare a creșterii energiei electrice consumate, a reducerii rentabilității capitalului prin reducerea ratei reglementate a rentabilității la 7,7 % și prin eliminarea impozitului pe construcții speciale, începând cu data de 01 ianuarie 2017.

Analiza de detaliu a costurilor pe baza căroră s-au stabilit tarifele pentru serviciul de distribuție a fost prezentată în cadrul documentelor de aprobare a Ordinilor ANRE nr. 111 până la 118 din 2017. În **tabelele nr. 5-8** se prezintă situații centralizatoare privind evoluția pentru fiecare operator de distribuție a valorii tarifelor de distribuție a energiei electrice pe niveluri de tensiune aprobate de ANRE în perioada 2013-2017 și aplicate în perioada 2014-2018, precum și factorii care au influențat tarifele de distribuție a energiei electrice.

Se menționează că în aplicarea prevederilor art. 48 alin. (2) lit. (c) din Legea energiei electrice nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, conform căroră operatorii de distribuție concesionari, ca și operatorul de transport și de sistem, au obligația publicării costurilor privind operarea, menținerea și dezvoltarea rețelelor electrice pe site-urile proprii, ANRE a aprobat prin Decizia nr. 618/2015 machetele cu formatul cadru pentru publicarea acestora.

Tabelul nr. 5. Tarifele de distribuție aplicate în perioada 2014-2018 [lei/MWh, termeni nominali]

Nume distribuitor	Tens.	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018
Total tara	IT	20,65	21,71	19,24	18,36	18,30
	MT	65,26	64,31	56,78	53,74	52,98
	JT	200,57	197,16	172,57	161,83	160,03
E- Distribuție Muntenia	IT	12,19	12,16	10,17	9,31	9,38
	MT	48,35	48,44	40,64	37,40	37,84
	JT	182,47	183,53	154,42	141,50	142,68
E- Distribuție Banat	IT	22,80	22,10	18,60	16,80	16,22
	MT	68,97	66,91	56,58	51,42	50,63
	JT	205,63	200,54	170,11	154,74	153,32
E- Distribuție Dobrogea	IT	22,07	22,04	19,30	18,11	18,74
	MT	66,21	66,02	57,78	54,10	55,29
	JT	211,67	211,33	184,57	172,84	176,20
Distribuție Energie Oltenia	IT	24,28	25,39	22,56	21,93	21,54
	MT	70,62	73,81	65,66	63,88	62,81
	JT	210,77	211,11	184,24	175,85	169,68
Delgaz Grid	IT	20,85	20,64	18,71	18,13	17,80
	MT	67,10	66,32	60,15	58,21	57,17
	JT	214,50	208,84	188,26	181,11	176,72
SDEE Muntenia Nord	IT	18,90	18,47	15,93	14,79	14,79
	MT	63,13	61,31	52,60	48,46	46,33
	JT	206,05	199,92	171,38	157,81	155,71
SDEE Transilvania Nord	IT	20,65	21,10	19,93	19,05	18,73
	MT	67,28	68,44	64,20	60,98	60,11
	JT	178,75	180,59	167,74	157,71	157,35
SDEE Transilvania Sud	IT	23,46	23,41	21,22	20,63	20,29
	MT	70,44	70,26	63,58	61,64	60,38
	JT	194,73	192,65	172,02	165,37	160,80

Tabelul nr. 6. Situația costurilor recunoscute cu CPT în veniturile liniarizate ale operatorilor de distribuție concesionari aferente fiecărui an al perioadei 2014-2017

(lei termeni nominali ai fiecarui an)

		E-Distribuție MUNTENIA	E-Distribuție BANAT	E-Distribuție DOBROGEA	Distribuție Energie Oltenia	Delgaz Grid	SDEE Muntenia Nord	SDEE Transilvania Nord	SDEE Transilvania Sud
2014	Venit liniarizat 2014	832.171.358	545.593.605	447.619.922	722.712.264	651.090.514	672.031.680	564.356.552	627.619.224
	COST cpt RECUNOSCUȚ	213.620.592	106.479.317	97.740.935	216.387.500	155.645.925	177.754.258	124.534.544	156.533.706
	% COST cpt RECUNOSCUȚ în Venit liniarizat	25,67%	19,52%	21,84%	29,94%	23,91%	26,45%	22,07%	24,94%
2015	Venit liniarizat 2015	832.802.135	536.127.023	448.309.471	740.164.908	656.246.701	659.513.803	588.144.874	643.280.847
	COST cpt RECUNOSCUȚ	213.797.520	108.504.166	95.017.656	194.271.711	143.564.666	173.659.498	125.057.826	156.281.462
	% COST cpt RECUNOSCUȚ în Venit liniarizat	25,67%	20,24%	21,19%	26,25%	21,88%	26,33%	21,26%	24,29%
2016	Venit liniarizat 2016	810.173.394	513.693.856	437.077.493	735.210.248	645.411.389	626.953.381	594.109.251	639.134.731
	COST cpt RECUNOSCUȚ	210.258.381	105.585.342	96.667.915	187.395.006	133.755.897	165.307.482	118.371.182	146.874.293
	% COST cpt RECUNOSCUȚ în Venit liniarizat	25,95%	20,55%	22,12%	25,49%	20,72%	26,37%	19,92%	22,98%
2017	Venit liniarizat 2017	784.522.939	489.929.174	424.162.078	726.922.765	631.831.431	593.259.663	597.365.621	632.087.560
	COST cpt RECUNOSCUȚ	237.481.501	120.438.994	111.030.318	197.087.885	150.958.273	185.713.329	135.190.005	168.785.586
	% COST cpt RECUNOSCUȚ în Venit liniarizat	30,27%	24,58%	26,18%	27,11%	23,89%	31,30%	22,63%	26,70%

* Datele aferente anului 2016 cuprind realizările întregului an 2016

* Datele aferente anului 2017 cuprind realizările la 8luni la care se adaugă estimările pentru ultimele 4luni ale anului

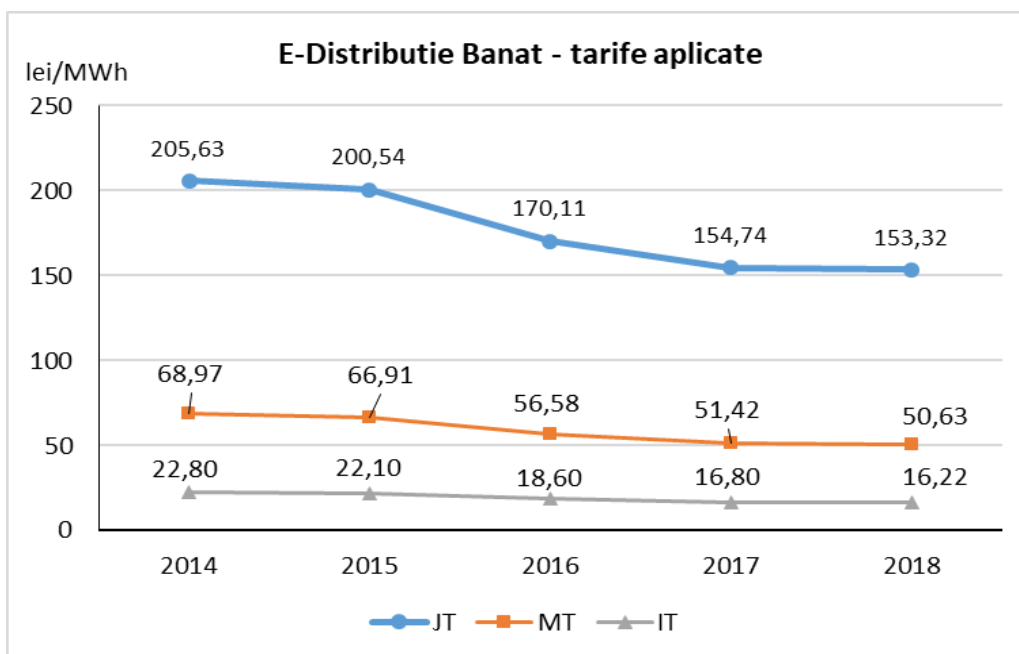
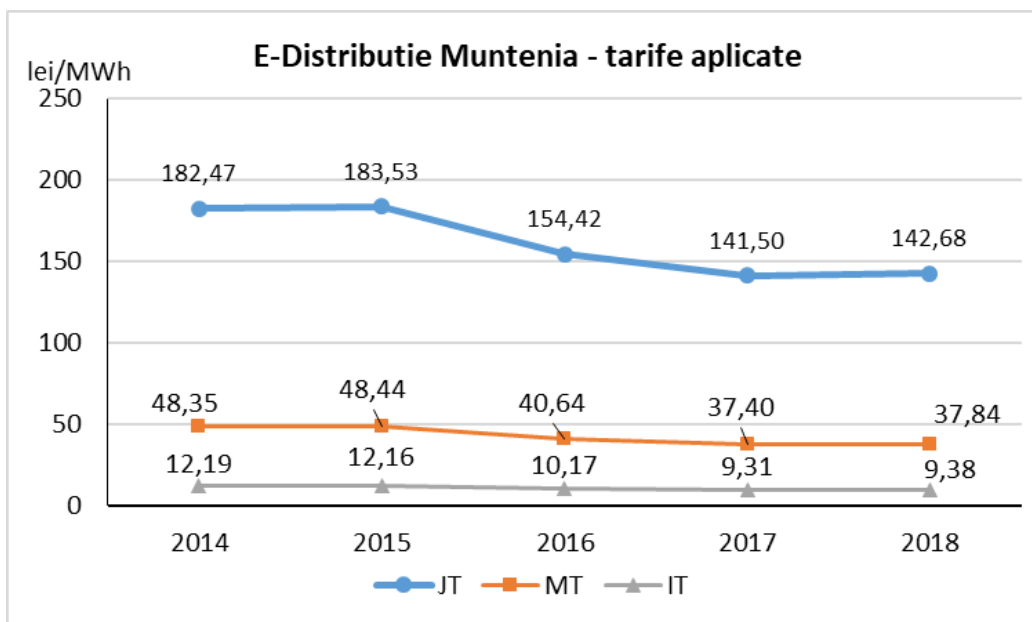
Tabelul nr. 7. Cantitățile de energie electrică distribuită în perioada 2014-2017
[MWh]

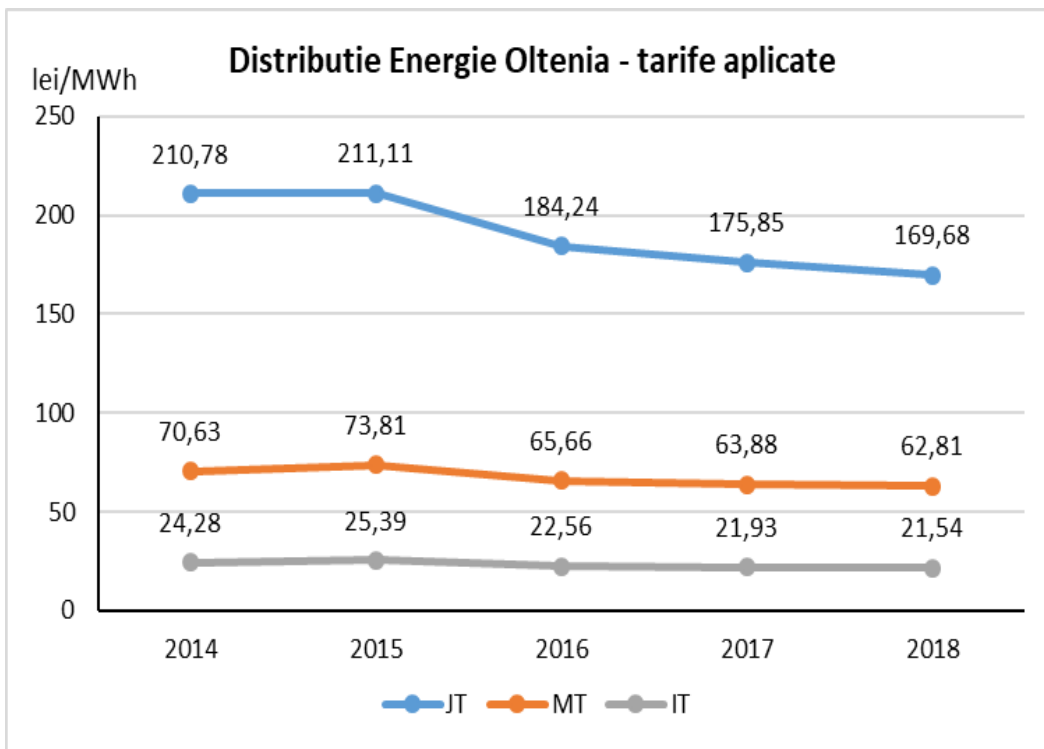
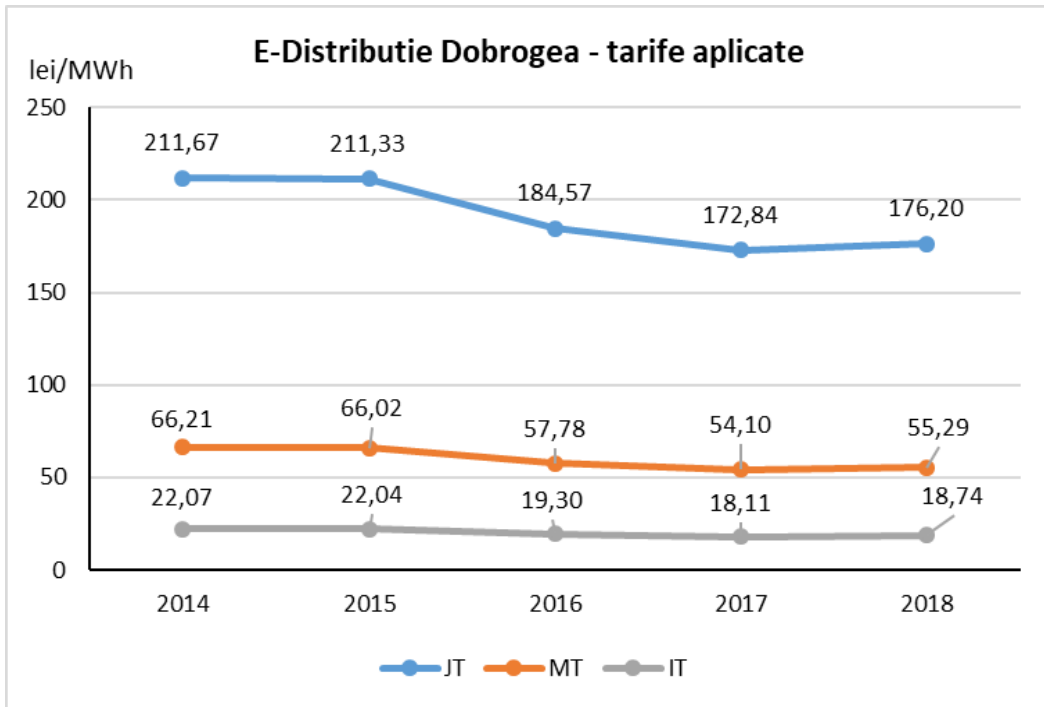
Nume distribuitor	Tens.	2014	2015	2016	2017
Total tara	Total	41.073.898	42.603.956	43.277.933	44.292.967
	IT	7.191.664	7.232.190	7.303.196	7.324.318
	MT	13.831.930	14.596.703	14.862.430	15.534.453
	JT	20.050.304	20.775.063	21.112.307	21.426.531
E- Distributie Muntenia	Total	6.564.445	7.036.123	7.053.057	7.208.117
	IT	237.693	251.736	257.328	263.073
	MT	2.563.859	2.815.601	2.831.709	2.955.165
	JT	3.762.893	3.968.785	3.964.021	3.989.879
E- Distributie Banat	Total	3.969.392	4.143.040	4.227.400	4.362.868
	IT	444.522	515.587	540.635	593.601
	MT	1.478.577	1.526.980	1.563.336	1.633.609
	JT	2.046.293	2.100.473	2.123.430	2.135.658
E- Distributie Dobrogea	Total	3.527.040	3.578.969	3.615.569	3.619.234
	IT	967.444	906.709	922.140	940.057
	MT	870.678	939.489	950.611	920.796
	JT	1.688.918	1.732.771	1.742.818	1.758.381
Distributie Energie Oltenia	Total	6.315.723	6.418.724	6.381.036	6.649.182
	IT	1.778.479	1.738.686	1.653.927	1.744.913
	MT	1.956.055	1.998.874	1.961.311	2.061.039
	JT	2.581.188	2.681.165	2.765.798	2.843.230
Delgaz Grid	Total	4.390.501	4.350.475	4.479.407	4.636.279
	IT	672.270	575.719	599.029	660.263
	MT	1.114.385	1.144.621	1.206.410	1.271.864
	JT	2.603.847	2.630.135	2.673.969	2.704.152
SDEE Muntenia Nord	Total	6.245.247	6.513.419	6.572.009	6.445.870
	IT	1.745.975	1.818.688	1.821.733	1.520.280
	MT	1.965.660	2.065.585	2.088.448	2.206.616
	JT	2.533.612	2.629.146	2.661.827	2.718.974
SDEE Transilvania Nord	Total	4.695.851	4.929.212	5.131.107	5.278.097
	IT	522.617	547.039	551.286	578.202
	MT	1.687.968	1.792.722	1.907.544	1.954.742
	JT	2.485.267	2.589.451	2.672.278	2.745.153
SDEE Transilvania Sud	Total	5.365.698	5.633.995	5.818.347	6.093.319
	IT	822.663	878.026	957.119	1.004.345
	MT	2.194.749	2.312.831	2.353.062	2.521.505
	JT	2.348.286	2.443.138	2.508.166	2.567.469

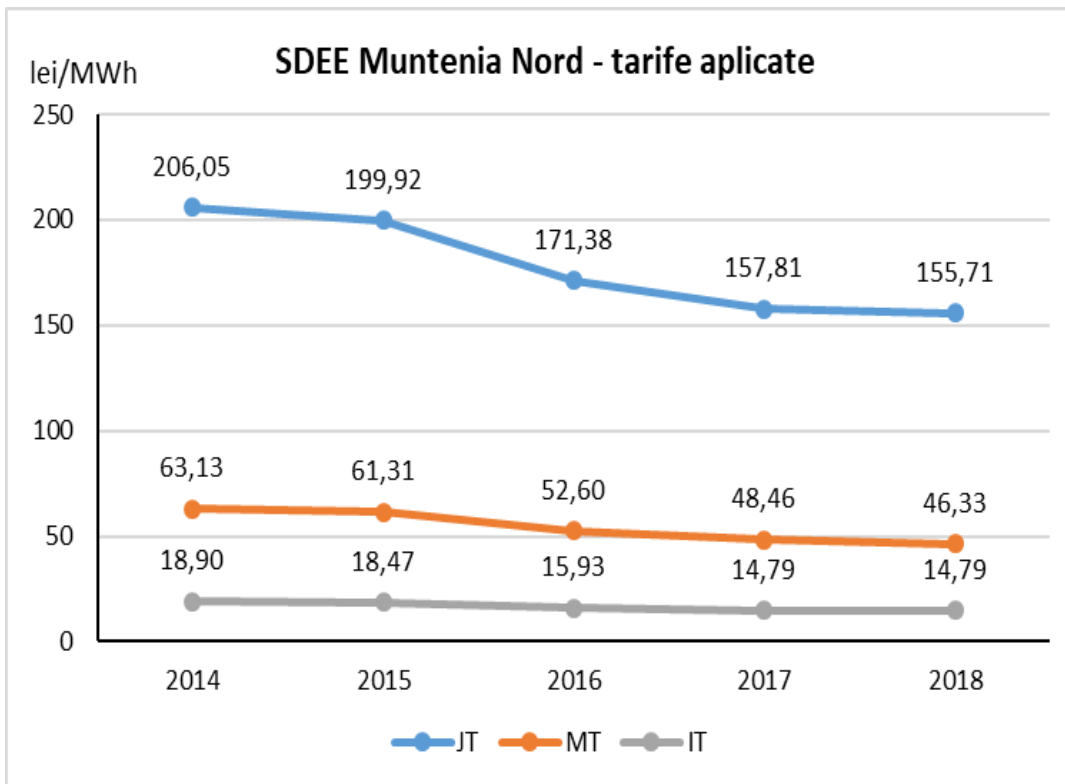
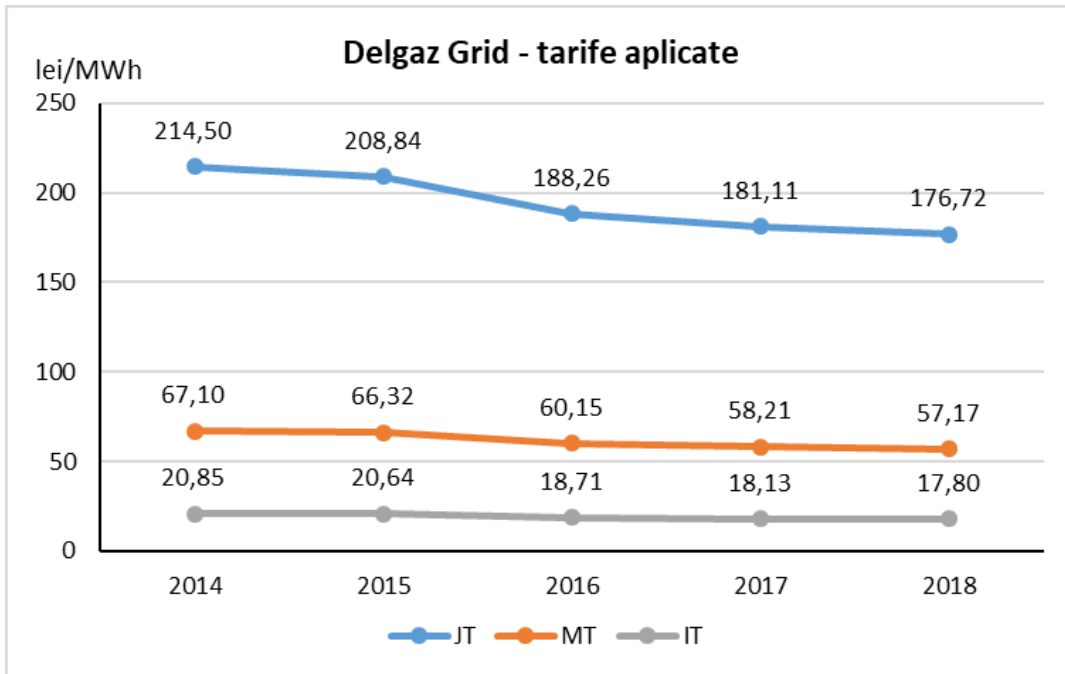
Tabelul nr. 8. Evoluția CPT în rețelele electrice de distribuție a energiei electrice în perioada 2014-2017

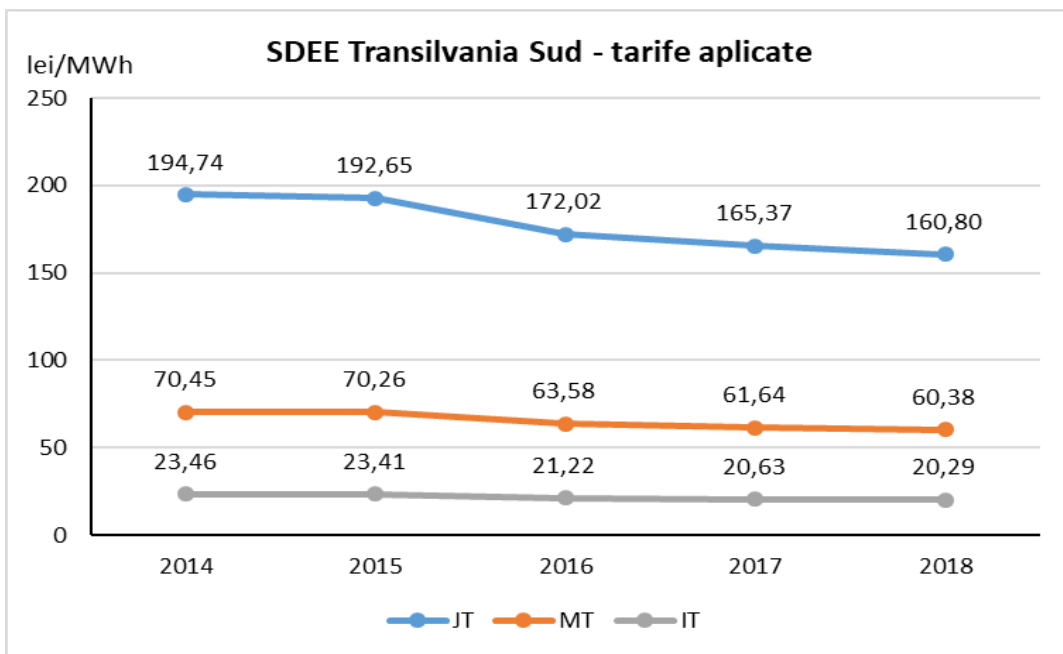
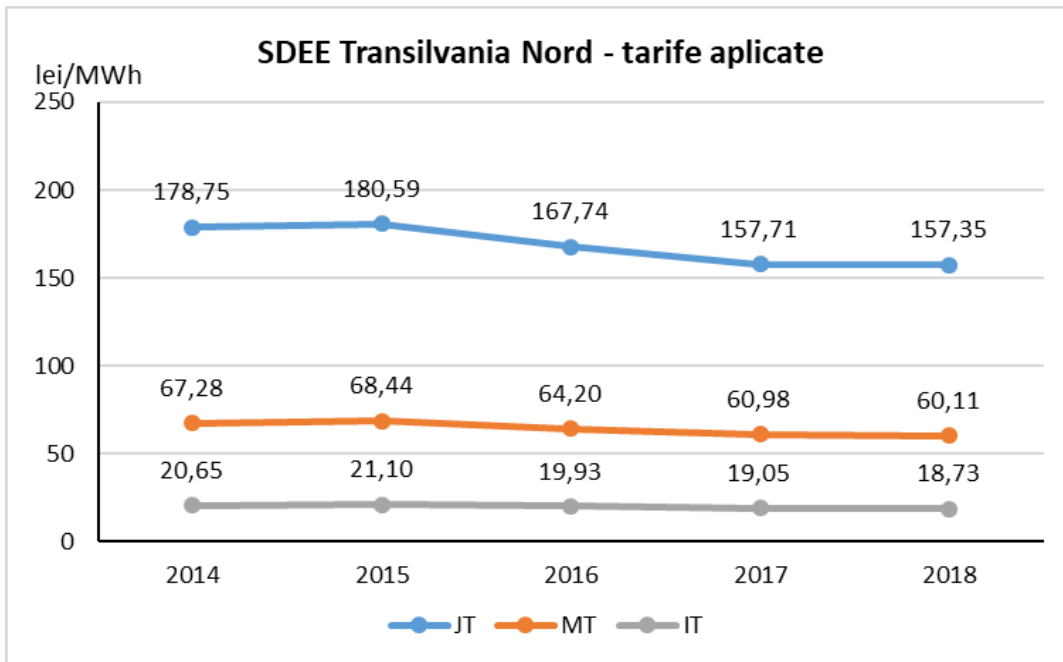
Nume distribuitor	Tens.	[%]			
		2014	2015	2016	2017
E- Distribuție Muntenia	Total	14,61	13,21	12,95	12,34
	IT	0,58	0,68	0,68	0,64
	MT	3,85	3,59	3,54	3,45
	JT	18,52	16,96	16,79	16,43
E- Distribuție Banat	Total	9,59	9,64	10,14	10,26
	IT	0,81	0,73	0,88	0,93
	MT	3,69	3,67	3,95	3,88
	JT	14,36	14,56	14,44	14,38
E- Distribuție Dobrogea	Total	10,54	10,04	10,43	10,43
	IT	2,16	1,63	1,86	1,76
	MT	5,17	6,13	5,55	5,67
	JT	14,06	12,71	13,90	14,66
Distribuție Energie Oltenia	Total	11,37	10,62	10,20	9,78
	IT	1,23	1,11	1,18	1,07
	MT	4,10	3,74	4,00	3,97
	JT	23,44	20,75	19,14	17,09
Delgaz Grid	Total	14,93	13,45	12,85	12,28
	IT	1,01	0,86	1,02	1,00
	MT	2,68	2,68	2,74	2,70
	JT	19,65	17,39	16,26	15,75
SDEE Muntenia Nord	Total	12,38	11,40	11,42	11,19
	IT	1,02	0,87	0,82	0,93
	MT	6,61	6,59	6,37	5,60
	JT	17,02	15,17	15,51	15,34
SDEE Transilvania Nord	Total	11,34	11,08	10,75	10,34
	IT	0,98	1,13	1,21	1,20
	MT	4,69	4,56	4,64	4,40
	JT	12,22	11,69	10,98	10,61
SDEE Transilvania Sud	Total	11,80	11,18	10,75	10,20
	IT	1,04	0,97	1,03	1,09
	MT	4,23	4,06	3,67	3,75
	JT	17,51	16,96	16,62	15,50

În figurile următoare se prezintă evoluția tarifelor de distribuție aplicate de fiecare operator de distribuție concesionar în perioada 2014-2018, în care valorile sunt exprimate în termeni nominali și rezultă prin însumarea tarifelor specifice aprobate de ANRE, pe care le plătesc clienții finali în funcție de nivelul de tensiune la care sunt racordate instalațiile pe care le dețin.

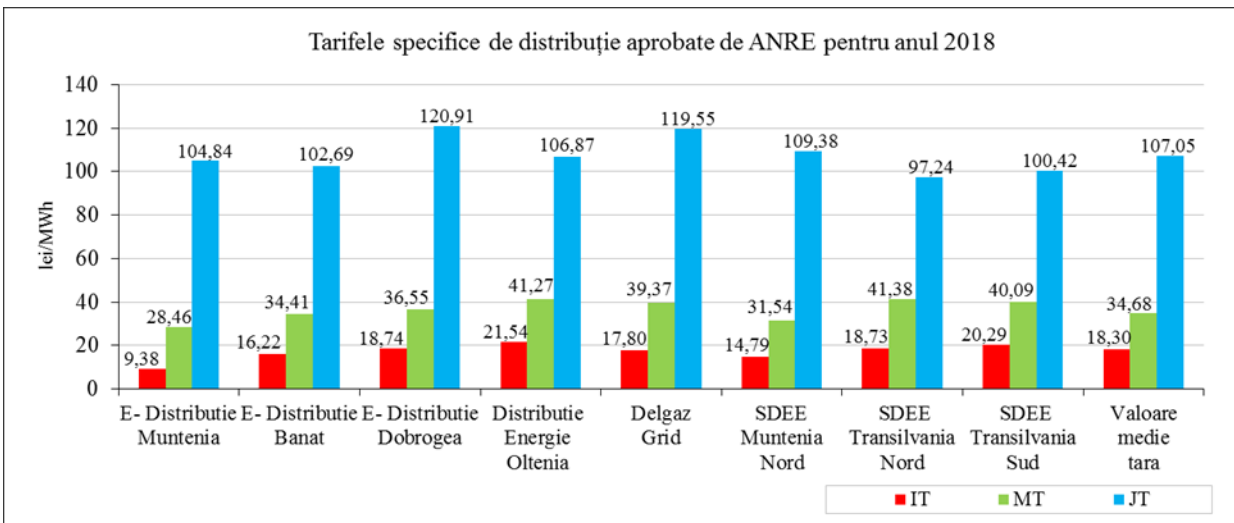

Comparația tarifelor specifice de distribuție aprobate de ANRE pentru anul 2018, pentru cei opt operatori de distribuție concesionari, se prezintă în figura următoare, în care valorile sunt exprimate în termeni nominali ai anului 2018.

Tariful reglementat practicat de operatorul de piață

Tariful practicat în anul 2018 de societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale OPCOM S.A. în calitate de operator al pieței de energie electrică a fost aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr.125/2017.

Tariful este perceput de societatea OPCOM S.A. pentru serviciile prestate participanților la piețele centralizate de energie electrică și de certificate verzi în baza convențiilor de participare încheiate de operator cu aceștia. Tariful aprobat pentru operatorul pieței de energie electrică pentru anul 2018 a fost determinat în conformitate cu prevederile *Metodologiei de stabilire a tarifului reglementat practicat de operatorul pieței de energie electrică*, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 67/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Prin Ordinul președintelui ANRE nr. 125/2017 a fost aprobat tariful reglementat practicat de operatorul pieței de energie electrică începând cu 1 ianuarie 2018, având următoarele componente:

- T_{inscr} cu valoarea de 440 lei/participant la înscriere;
- T_{admin} cu valoarea de 11.000 lei/participant/an/piață pentru participanți, cu excepția producătorilor cu $P_i \leq 1$ MW, cu valoarea de 1.000 lei/participant/an/piață pentru

producătorii cu $100 \text{ kW} < P_i \leq 1 \text{ MW}$, respectiv cu valoarea de 100 lei/participant/an/piață pentru producătorii cu $P_i < 100 \text{ kW}$;

- $T_{\text{tranz contraparte}}$ cu valoarea de 0,11 lei/unitate tranzacționată ;
- $T_{\text{tranz bilateral EE}}$ cu valoarea de 0,06 lei/unitate tranzacționată, pentru tranzacții pe piețele centralizate în care operatorul nu este contraparte;
- $T_{\text{tranz bilateral CV}}$ cu valoarea de 0,05 lei/unitate tranzacționată, pentru tranzacții pe piețele centralizate de certificate verzi în care operatorul pieței de energie electrică nu este contraparte.

Tariful reglementat pentru schimburile de energie electrică cu țările perimetrice perceput de operatorul de transport și de sistem pentru utilizarea SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice

Tariful reglementat pentru schimburile de energie electrică cu țările perimetrice perceput de operatorul de transport și de sistem pentru utilizarea Sistemului Electroenergetic Național pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice în anul 2018 a avut valoarea de 0,5 Euro/MWh, exclusiv TVA, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 50/2016 și s-a aplicat până la data de 31 mai 2018 și valoarea de 0,6 Euro/MWh, exclusiv TVA, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 94/2018 începând cu data de 1 iunie 2018.

Tariful pentru schimburile de energie electrică cu țările perimetrice se aplică tuturor tranzacțiilor de import, export și tranzit de energie electrică, programate cu sistemele electroenergetice ale țărilor perimetrice.

Operatorii de transport și de sistem percep tariful pentru schimburile de energie electrică cu țările perimetrice pentru utilizarea Sistemului Electroenergetic Național (SEN) potrivit mecanismului de compensare (mecanismul ITC) stabilit în conformitate cu prevederile art. 13 din *Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 și ale Regulamentului (UE) nr. 838/2010 al Comisiei din 23 septembrie 2010 privind stabilirea orientărilor referitoare la*

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei *Pagina 27 din 87*

mecanismul compensărilor între operatorii de sisteme de transport și abordarea comună de reglementare în domeniul stabilirii taxelor de transport.

Acest tarif se determină de ENTSO-E, iar valoarea aplicabilă în cadrul mecanismului ITC în anul 2018 a fost aprobată de Comitetul de Piață al ENTSO-E în cadrul ședinței din data de 29.03.2018 și a fost transmisă de OTS ANRE spre aprobare la nivel național, împreună cu justificarea acestuia.

România aplică tariful pentru schimburile de energie electrică cu țările perimetrice operatorilor economici care încheie contracte pentru utilizarea Sistemului Electroenergetic Național pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice, respectiv care realizează import sau export de energie din sau spre Ucraina și Republica Moldova.

Prețuri reglementate pentru energia electrică reactivă

Prețul reglementat pentru energia electrică reactivă este determinat în conformitate cu prevederile *Metodologiei privind stabilirea obligațiilor de plată a energiei electrice reactive și a prețului reglementat pentru energia electrică reactivă*, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 33/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 408 din 02 iunie 2014, cu modificările și completările ulterioare. În conformitate cu prevederile *Metodologiei*, prețul reglementat al energiei electrice reactive se stabilește, prin convenție, la nivelul de 30 % din prețul recunoscut de achiziție a energiei electrice active pentru acoperirea pierderilor proprii tehnologice ale rețelelor electrice deținute de operatorul de transport și de sistem, respectiv de operatorii de distribuție concesionari. Prețurile reglementate pentru energia electrică reactivă în anul 2018 pentru operatorul de transport și de sistem sunt cele aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 48/2017 pentru perioada 1 iulie 2017 – 30 iunie 2018, respectiv prin Ordinul președintelui ANRE nr.108/2018 pentru perioada 1 iulie 2018 – 30 iunie 2019. Prețurile reglementate pentru energia electrică reactivă aplicate de operatorii rețelelor electrice de distribuție în anul 2018 sunt cele aprobate prin Ordinele ANRE nr. 111 până la nr. 118 din 2017 și au înregistrat, după caz, reduceri de până la 4,6 % față de nivelul anterior.

Tarifele de racordare la rețelele electrice de interes public

Prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 11/2014** a fost aprobată *Metodologia de stabilire a tarifelor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de interes public* care reglementează modul de stabilire a tarifelor pe care utilizatorii le achită operatorilor de rețea pentru racordarea la rețelele electrice de interes public. Anexa nr. 1 la *Metodologie*, care cuprinde schemele și condițiile de realizare standard a instalației de racordare, utilizate la stabilirea indicilor specifici pentru calculul componentei T_R a tarifului de racordare, a fost modificată prin **Ordinul ANRE nr. 113/2018**. Prin această modificare s-a introdus precizarea că schema standard pentru fiecare tip de instalație de racordare nu cuprinde contorul de decontare.

În prezent sunt în vigoare tarifele specifice și indicii specifici utilizați la stabilirea componentelor T_R , T_U și T_I ale tarifelor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobate prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 141/2014, cu modificările aprobate prin Ordinul ANRE nr. 113/2018**. Prin Ordinul ANRE nr. 113/2018 au fost aprobați noi indici specifici care se utilizează pentru calculul componentei T_R a tarifului de racordare pentru bransamente și posturi de transformare. Valorile acestor noi indici au rezultat prin scăderea contravalorii contorului de decontare și a costului cu montarea acestuia, ce fuseseră luate în considerare la stabilirea inițială a indicilor respectivi.

1.2 Contracte reglementate de vânzare-cumpărare energie electrică și tarife/prețuri aplicate clienților finali ai furnizorilor de ultimă instanță în 2018

Contracte reglementate de vânzare-cumpărare energie electrică

Ca urmare a finalizării calendarului de eliminare a tarifelor reglementate de energie electrică, începând cu anul 2018 ANRE nu mai stabilește contracte reglementate de vânzare-cumpărare energie electrică, respectiv tarife reglementate la clienții finali.

Tarife/prețuri aplicate clienților finali ai furnizorilor de ultimă instanță în 2018

Tariful CPC

Conform calendarului de eliminare a tarifelor reglementate, prevăzut de Memorandumul de Înțelegere semnat de Guvernul României cu Comisia Europeană în data de 13 martie 2012, începând cu anul 2018 întreg consumul de energie electrică al clienților care nu au uzat de eligibilitate se asigură din piața concurențială.

Pentru semestrul I 2018, în baza *Metodologiei de stabilire a tarifelor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 92/2015, cu modificările și completările ulterioare, la sfârșitul anului 2017 au fost avizate următoarele valori ale tarifelor CPC:

FUI	Tarife CPC ianuarie – iunie 2018 [lei/kWh]		
	IT (110 kV)	MT (1-110 kV exclusiv)	JT (0,1-1 kV inclusiv)
Electrica Furnizare S.A. (Aviz nr. 42/20.12.2017)			
-Muntenia Nord	0,3329	0,3644	0,4738
-Transilvania Nord	0,3324	0,3738	0,4710
-Transilvania Sud	0,3306	0,3707	0,4711
CEZ Vânzare S.A. (Aviz nr. 40/20.12.2017)	0,3516	0,3929	0,4998
E.ON Energie România S.A. (Aviz nr. 43/20.12.2017)	0,3385	0,3779	0,4975
Enel Energie Muntenia S.A. (Aviz nr. 41/20.12.2017)	0,3175	0,3460	0,4508
Enel Energie S.A. (Aviz nr. 39/22.12.2017)			
- zona Banat	0,3414	0,3758	0,4785
- zona Dobrogea	0,3302	0,3668	0,4877

Față de valorile avizate pentru semestrul II 2017, tarifele CPC au scăzut în medie, la nivel național cu cca. 0,3 % în semestrul I 2018.

Conform prevederilor Metodologiei aprobate prin Ordinul nr. 92/2015, au fost avizate și valorile tarifelor CPC diferențiate pentru energia electrică furnizată în orele de zi, respectiv în orele de noapte.

Începând cu data de 1 iulie 2018 tarifele CPC diferențiate au fost eliminate prin intrarea în vigoare a ordinului Președintelui ANRE nr. 102/2018 privind abrogarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 121/2017 pentru aprobarea condițiilor de aplicare a tarifelor componenta de piață concurențială, clienților beneficiari ai acestui tip de tarif fiindu-le aplicat prețul pentru serviciul universal.

Pretul pentru serviciul universal

Prețul pentru serviciul universal este aplicat de două categorii de furnizori de ultimă instanță, respectiv furnizorii de ultimă instanță obligați și furnizorii de ultimă instanță opționali, fiecare din aceste categorii de furnizori aplicând prețul pentru serviciul universal avizat de către ANRE conform reglementărilor aplicabile.

Desemnarea furnizorilor de ultimă instanță se face în baza prevederilor art.54 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare (Lege), respectiv: *“Furnizorii de ultimă instanță se desemnează de către ANRE dintre furnizorii existenți pe piața de energie, prin mecanisme concurențiale, pe baza unui regulament care stabilește modalitățile și criteriile de selecție a acestora, pentru fiecare categorie de clienți pe care aceștia îi deserveșc”*. În acest scop ANRE a aprobat, prin Ordinul președintelui ANRE nr.26/2018, Regulamentul de selecție concurențială în vederea desemnării furnizorilor de ultimă instanță (*Regulament*), care a intrat în vigoare la data de 31 ianuarie 2018.

Regulamentul stabilește etapele, termenele și criteriile de selecție concurențială pentru desemnarea de către ANRE a furnizorilor de ultimă instanță precum și condițiile de desfășurare și de încetare a activității acestora.

Prin *Regulament*, ANRE desemnează două categorii de FUI, respectiv FUI obligați și FUI opționali, definiți după cum urmează:

- a) FUI obligat - FUI desemnat în baza prezentului regulament pe criterii de eligibilitate și capacabilitate și care are impusă îndeplinirea, obligațiilor, prevăzute la art.53 și art.55 alin. (1) lit. a) și b) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare;
- b) FUI opțional - FUI desemnat în baza prezentului regulament pe criterii de eligibilitate, capacabilitate și disponibilitate, care își asumă îndeplinirea obligațiilor de asigurare a serviciului universal clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1) lit. b) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare;

Pentru fiecare zonă de rețea se desemnează un singur FUI obligat și un număr nelimitat de FUI opționali; un furnizor de energie electrică poate fi desemnat FUI obligat pentru maxim 3 zone de rețea; un furnizor de energie electrică poate fi desemnat FUI opțional pentru una sau mai multe zone de rețea; furnizorul de energie electrică desemnat ca FUI obligat nu poate fi desemnat și ca FUI opțional în aceeași zonă de rețea, dar poate activa în același timp ca FUI opțional în alte zone de rețea.

Mecanismul de desemnare concurențială constă în selecție bazată pe capacabilitate, pentru FUI obligați și selecție bazată pe capacabilitate și disponibilitate (ofertă cu preț), pentru FUI opționali.

Orice furnizor are dreptul de a participa la procesul de selecție pentru desemnare în calitate de FUI obligat/opțional, în condițiile îndeplinirii anumitor criterii de eligibilitate.

Desemnarea fiecărui FUI obligat/opțional se face prin decizie a președintelui ANRE.

Conform prevederilor acestui Regulament, **s-au emis Deciziile președintelui ANRE nr. 656-660 din 25.04.2018**, pentru desemnarea furnizorilor de ultimă instanță, pentru fiecare zonă de rețea, **începând cu data de 1 iulie 2018**, respectiv:

- CEZ Vânzare S.A., pentru zona de rețea Oltenia;
- Societatea Electrica Furnizare S.A., pentru zonele de rețea Muntenia Nord, Transilvania Nord și Transilvania Sud;

-
- Enel Energie Muntenia S.A., pentru zona de rețea Muntenia Sud;
 - Enel Energie S.A., pentru zonele de rețea Banat și Dobrogea;
 - E.ON Energie România S.A., pentru zona de rețea Moldova.

Având în vedere finalizarea calendarului de eliminare a tarifelor reglementate la data de 31.12.2017, începând cu data de 01.07.2018 a intrat în vigoare o nouă *Metodologie de stabilire a modului de calcul și a condițiilor de avizare a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță obligați și furnizorii de ultimă instanță opționali clienților finali*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 39/2018, al cărei scop este, în principal:

- stabilirea condițiilor în care ANRE avizează prețurile propuse de furnizorii de ultimă instanță pentru energia electrică furnizată clienților noncasnici care la data intrării în vigoare a legii nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate (clienți inactivi) și clienților care beneficiază în condițiile legii de serviciul universal (clienți în regim de SU), în conformitate cu prevederile art. 22 din Lege;

- stabilirea modului de calcul a prețurilor aplicate clienților care au rămas fără un furnizor de energie electrică (clienți în regim de UI), în conformitate cu prevederile art. 75 din Lege.

Metodologia a introdus un nou principiu de stabilire a prețurilor la clienții în regim de SU, respectiv stabilirea unui **preț plafon față de care se avizează prețurile pentru serviciul universal aplicate de FUI obligați.**

Prețul pentru serviciul universal aplicat de către FUI opțional se stabilește prin aplicarea unui discount prețului pentru serviciu universal aplicat de FUI obligat.

Principalele elemente cuprinse în noua metodologie se referă la:

- a) Se utilizează noțiunile de furnizor de ultimă instanță obligat și cea de furnizor de ultimă instanță opțional, introduse prin Ordinul președintelui ANRE nr. 26/2018 pentru aprobarea Regulamentului de selecție concurențială în vederea desemnării furnizorilor de ultimă instanță;

- b) **Prețurile avizate de către ANRE nu includ tarifele reglementate pentru servicii, acestea urmând a fi incluse de către FUI în prețurile finale aplicate clienților finali;**
- c) ANRE stabilește pentru fiecare FUI obligat pe zonă de rețea **prețul maxim pentru serviciul universal** calculat ca sumă între costul energiei electrice achiziționate din piețele centralizate, pe baza datelor comunicate de către Opcom de către operatorii economici care au și calitatea de FUI, componenta de furnizare determinată pe baza valorilor realizate într-o perioadă de timp definită și componenta de ajustare. .
- d) Prețul pentru serviciul universal aplicat clienților finali care beneficiază de serviciul universal din portofoliul FUI obligat se stabilește de către acesta prin raportare la prețul maxim pentru serviciul universal;
- e) Prețul pentru serviciul universal aplicat clienților finali care beneficiază de serviciul universal din portofoliul FUI opțional se stabilește de către acesta prin aplicarea unei reduceri față de prețul pentru serviciul universal aplicat de FUI obligat;

Urmare aplicării prevederilor *Metodologiei de stabilire a modului de calcul și a condițiilor de avizare a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță obligați și furnizorii de ultimă instanță opționali clienților finali*, au fost emise următoarele Decizii și avizate următoarele prețuri pentru furnizorii de ultimă instanță obligați:

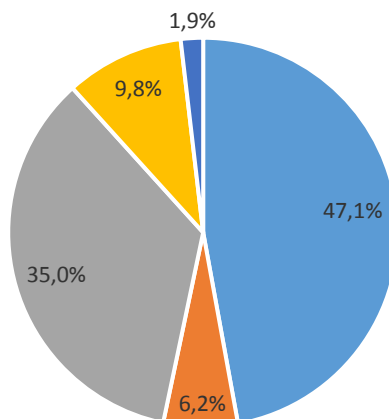
Denumire FUI obligat	Decizie stabilire preț maxim SU	Preț maxim pentru serviciul universal (lei/kWh)	Nr. Aviz	Preț avizat pentru serviciul universal (lei/kWh)
CEZ Vânzare S.A.	812/22.05.2018	0,28477	16/29.05.2018	0,28477
Enel Energie S.A.	814/22.05.2018		18/29.05.2018	
- zona de rețea Banat		0,27245		0,27245
- zona de rețea Dobrogea		0,26120		0,26120
Enel Energie Muntenia SA	815/22.05.2018	0,24312	19/29.05.2018	0,24312
Electrica Furnizare	813/22.05.2018		17/29.05.2018	
- zona de rețea Muntenia Nord		0,27963		0,27963

- zona de rețea Transilvania Nord		0,27780		0,27780
- zona de rețea Transilvania Sud		0,27021		0,27021
E.ON Energie Romania SA	816/22.05.2018	0,28321	20/29.05.2018	0,28321

Structura prețurilor avizate de către ANRE și cea a prețurilor finale pentru serviciul universal aferente furnizorilor de ultimă instanță obligați este prezentată în tabelul următor:

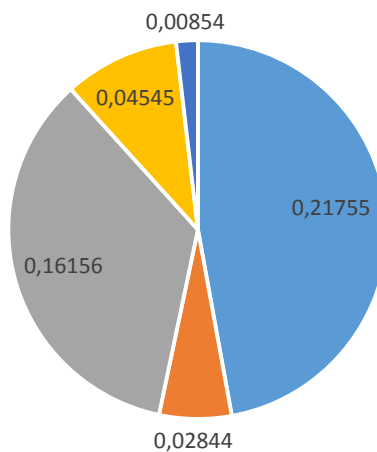
Furnizor de ultima instanța obligat	Electrica Furnizare SA			ENEL ENERGIE SA		ENEL ENERGIE MUNTENIA SA	CEZ VANZARE SA	E.ON ENERGIE ROMANIA SA
	Muntenia Nord	Transilvania Nord	Transilvania Sud	Banat	Dobrogea	Muntenia	Oltenia	Moldova
UM	lei/kWh	lei/kWh	lei/kWh	lei/kWh	lei/kWh	lei/kWh	lei/kWh	lei/kWh
Componenta de achiziție	0,21309	0,21309	0,21309	0,22074	0,22074	0,22285	0,22044	0,21636
Componenta de furnizare	0,04629	0,04609	0,04642	0,04405	0,03989	0,03346	0,05022	0,05721
Componenta de ajustare	0,02026	0,01862	0,01071	0,00765	0,00057	-0,01319	0,01411	0,00963
Pret maxim serviciu universal	0,27963	0,27780	0,27021	0,27245	0,26120	0,24312	0,28477	0,28321
Transport – componenta de extracție din rețea - TI	0,01689	0,01689	0,01689	0,01689	0,01689	0,01689	0,01689	0,01689
Serviciu de sistem	0,01155	0,01155	0,01155	0,01155	0,01155	0,01155	0,01155	0,01155
Tarif distribuție IT	0,01479	0,01873	0,02029	0,01622	0,01874	0,00938	0,02154	0,01780
Tarif distribuție MT	0,04633	0,06011	0,06038	0,05063	0,05529	0,03784	0,06281	0,05717
Tarif distribuție JT	0,15571	0,15735	0,16080	0,15332	0,17620	0,14268	0,16968	0,17672
Pret final clienți SU								
IT	0,32286	0,32497	0,31894	0,31711	0,30838	0,28094	0,33475	0,32945
MT	0,35440	0,36635	0,35903	0,35152	0,34493	0,30940	0,37602	0,36882
JT	0,46378	0,46359	0,45945	0,45421	0,46584	0,41424	0,48289	0,48837

Structura pret energie electrica client casnic JT la data de 1 iulie 2018

■ componenta achizitie ■ tarife transport TL+servicii sistem ■ tarif distributie joasa tensiune
■ componenta furnizare ■ componenta ajustare

Structura pret energie electrica client casnic JT la data de 1 iulie 2018 (lei/kWh)

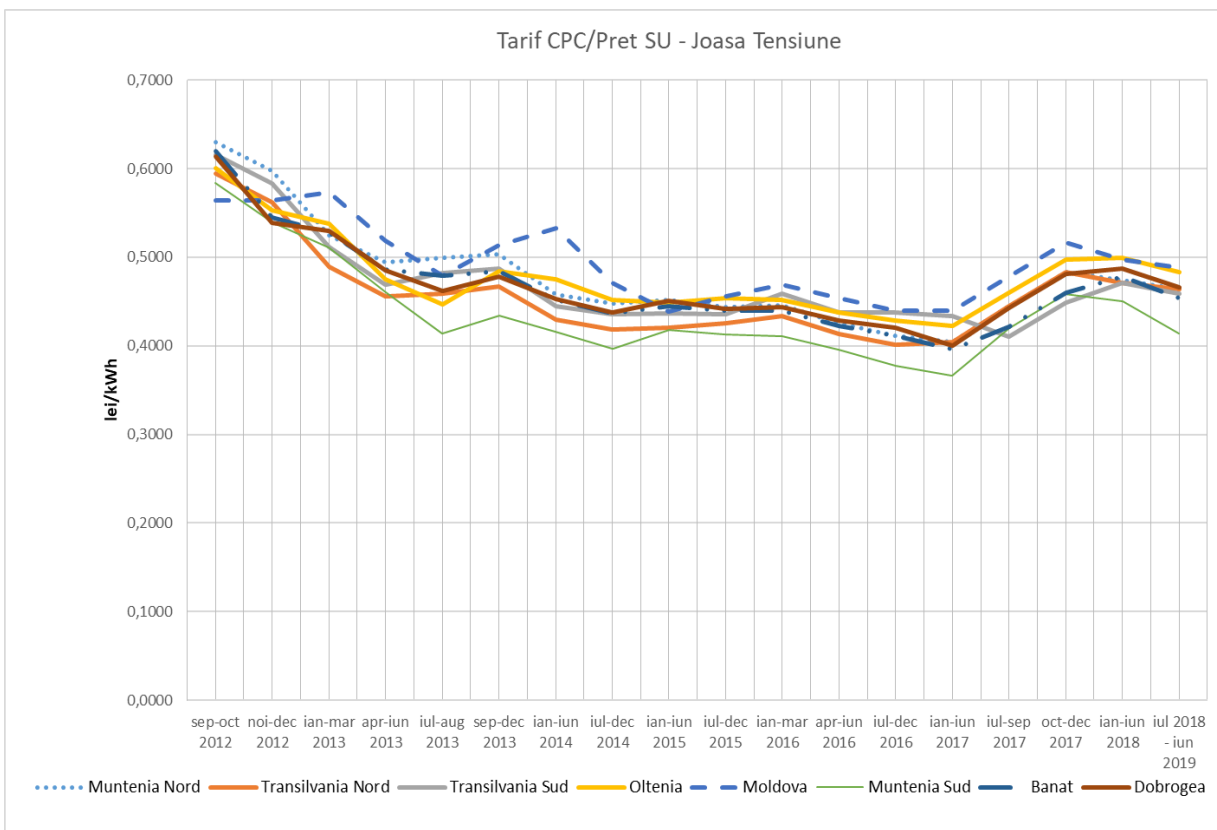

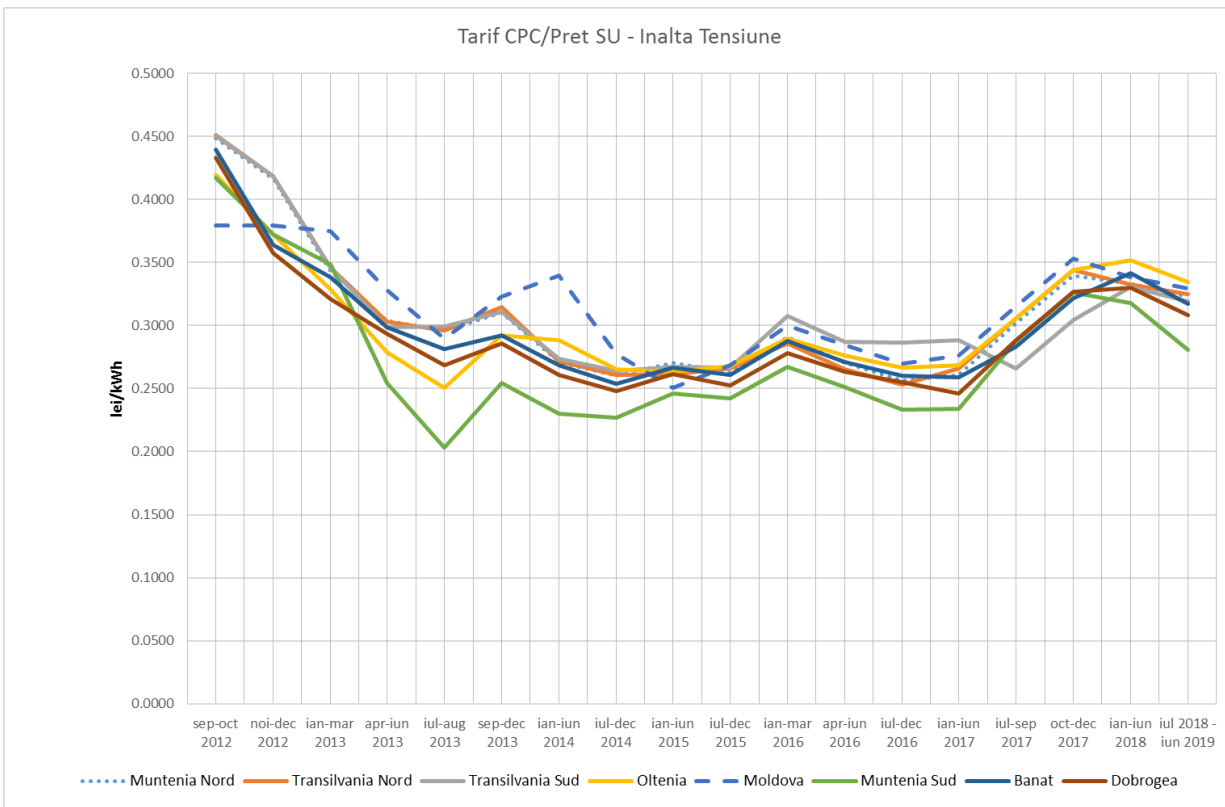
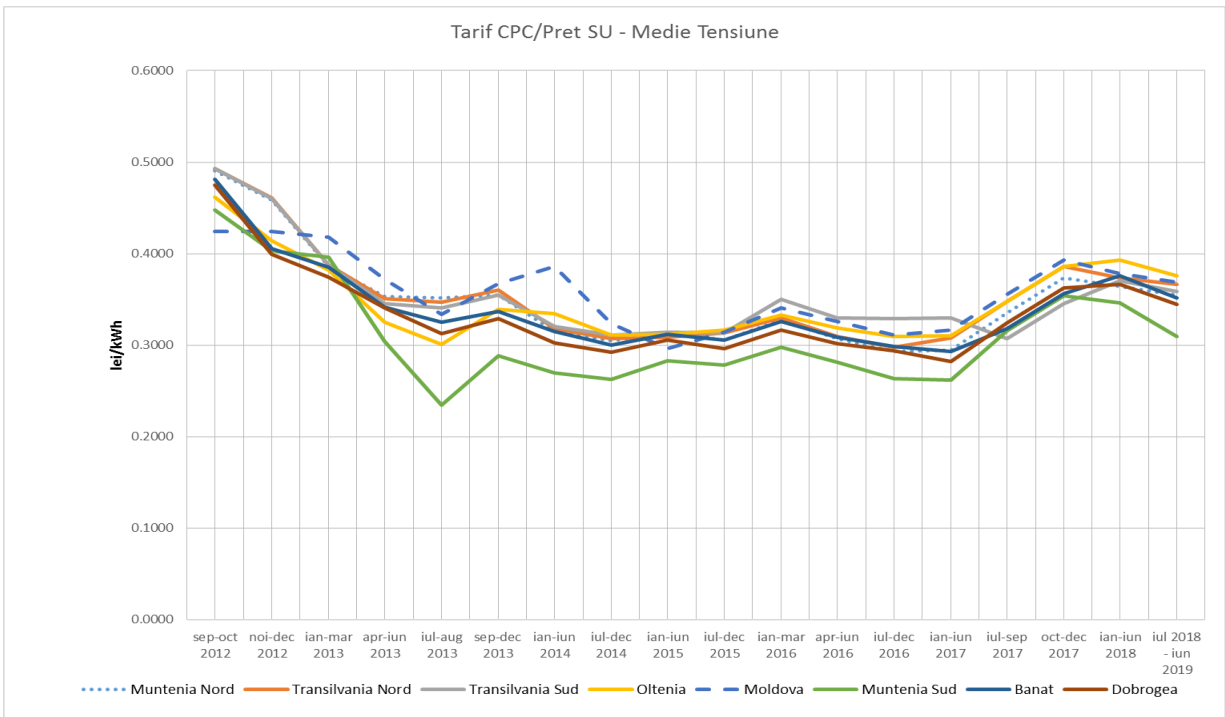
■ componenta achizitie ■ tarife transport TL+servicii sistem ■ tarif distributie joasa tensiune
■ componenta furnizare ■ componenta ajustare

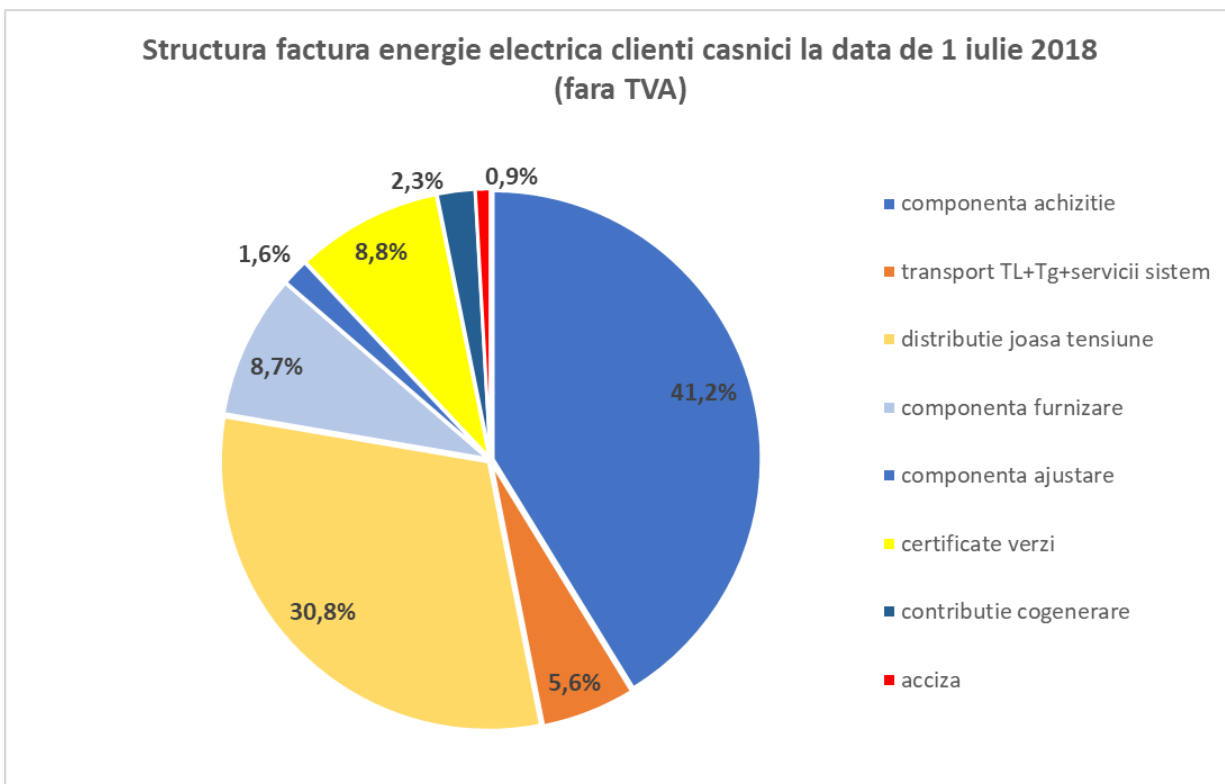
Pentru furnizorul de ultimă instanță opțional Enel Energie Muntenia S.A., prin Avizul nr. 22/20.06.2018, au fost avizate următoarele prețuri pentru serviciul universal:

Zona de rețea	Muntenia Nord	Transilvania Nord	Transilvania Sud	Oltenia	Moldova
Prețul pentru serviciul universal (lei/kWh)	0,27879	0,27697	0,26940	0,28392	0,28236

Evoluția tarifelor CPC aplicate clienților beneficiari de serviciu universal până la data de 30 iunie 2018 și a prețurilor pentru serviciul universal aplicate clienților beneficiari de serviciu universal începând cu data de 1 iulie 2018 este prezentată în graficele de mai jos:

De notat faptul că, în ceea ce privește piața de energie electrică, ca urmare a finalizării calendarului de eliminare a tarifelor reglementate, începând cu anul 2018 achiziția energiei electrice pentru toate categoriile de clienți finali se face 100 % din piața concurențială.

1.3 Producerea energiei din surse regenerabile de energie

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (6) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare, așa cum acesta a fost modificat de articolul I punctul 16 din Legea nr. 184/2018 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie și pentru modificarea unor acte normative, „prosumatorii care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu puterea instalată de cel mult 27 kW pe loc de consum pot vinde energia

electrică produsă și livrată în rețeaua electrică furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, conform reglementărilor ANRE”.

Furnizorii de energie electrică sunt obligați, la solicitarea prosumatorilor cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice să achiziționeze energia electrică produsă la un preț egal cu prețul mediu ponderat înregistrat în Piața pentru Ziua Următoare în anul anterior, în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (6²) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare, așa cum acesta a fost completat de articolul I punctul 17 din Legea 184/2018.

Încheierea contractelor între prosumatori și furnizorii acestora menționate în antecedentă se va putea realiza după ce ANRE actualizează cadrul de reglementare în acest sens. Actualizarea cadrului de reglementare se va realiza în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a Legii 184/2018, în conformitate cu prevederile art. III din Legea 184/2018.

În factura de energie electrică, prosumatorii prevăzuți la alin. (6) beneficiază din partea furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice de serviciul de regularizare între valoarea energiei electrice livrate și valoarea energiei electrice consumate din rețea, așa cum acesta a fost introdus la art. I punctul 17 din Legea 184/2018.

1.4 Producerea de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență

Modificări legislative

Ordinul președintelui ANRE nr. 19/2018 privind aplicarea pentru anul 2017 a prevederilor art. 21 alin. (2) și art. 27 din Regulamentul de calificare a producției de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și de verificare și monitorizare a consumului de combustibil și a producțiilor de energie electrică și energie termică utilă, în cogenerare de

înalță eficiență, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 114/2013, și a prevederilor art. 21-23 din Regulamentul privind stabilirea modului de colectare a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și de plată a bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 116/2013;

Ordinul președintelui ANRE nr. 114/2018 pentru modificarea Ordinului președintelui ANRE nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare a acesteia;

Ordinul președintelui ANRE nr. 180/2018 pentru modificarea și completarea Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică, produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 15/2015
Până la sfârșitul anului 2018, vor mai fi emise următoarele reglementări, cu aplicabilitate pentru anul 2019:

Ordinul președintelui ANRE privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aprobate prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 111/2014**;

Ordinul președintelui ANRE de aprobare a prețului de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, aplicabil în anul 2019 producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare, care beneficiază de bonus, (abrogă Ordinul președintelui ANRE nr. 97/2017 privind aprobarea prețului de referință și a prețurilor reglementate pentru energia electrică, aplicabile în anul 2018 producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare, care beneficiază de bonus);

Ordinul președintelui ANRE privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2019 (abrogă Ordinul președintelui ANRE nr. 99/2017 privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare, aplicabile în anul 2018);

Ordinul președintelui ANRE de aprobare a valorilor prețurilor de referință pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în anul 2019 (abrogă Ordinul președintelui ANRE nr. 98/2017 de aprobare a valorilor prețurilor de referință pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aplicabile în anul 2018);

Ordinul președintelui ANRE pentru modificarea Ordinului președintelui ANRE nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare a acesteia.

Evoluția prețurilor și bonusurilor pentru producerea energiei electrice în cogenerare de înaltă eficiență și a prețurilor pentru producerea energiei termice în cogenerare de către producătorii care beneficiază de schema de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență

Determinarea prețurilor și bonusurilor pentru producerea energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență pentru producătorii de energie electrică în cogenerare care beneficiază de schema de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, precum și a prețurilor pentru energia termică produsă în cogenerare pentru anul 2018 se realizează prin aplicarea, în principal, a următoarelor reglementări:

- Hotărârea Guvernului nr. 1215/2009;
- Ordinul președintelui ANRE nr. 15/2015 pentru aprobarea Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul președintelui ANRE nr. 84/2013 privind aprobarea Metodologiei de determinare și monitorizare a supracompensării activității de producere a energiei electrice și termice în

cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de schema de sprijin de tip bonus, cu modificările și completările ulterioare;

- Ordinul președintelui ANRE nr. 114/2013 privind aprobarea Regulamentului de calificare a producției de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și de verificare și monitorizare a consumului de combustibil și a producțiilor de energie electrică și energie termică utilă, în cogenerare de înaltă eficiență, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul președintelui ANRE nr. 115/2013 privind aprobarea Procedurii de avizare a proiectelor noi sau de re tehnologizare ale centralelor de cogenerare, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul președintelui ANRE nr. 116/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea modului de colectare a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și de plată a bonusului pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul președintelui ANRE nr. 117/2013 privind aprobarea Metodologiei de determinare și monitorizare a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul președintelui ANRE nr. 123/2017 privind aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare a acesteia, cu modificările ulterioare.

ANRE aprobă prin ordin, valorile prețului de referință și ale prețurilor reglementate pentru energia electrică aplicabile producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare care beneficiază de bonus, valorile bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și valorile prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare aferente celor trei tipuri de combustibil majoritar (combustibil solid, gaze naturale din rețeaua de transport, gaze naturale din rețeaua de distribuție), pentru toată perioada de aplicare a schemei de sprijin.

Prețul de referință este stabilit în concordanță cu prevederile metodologiei aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 15/2015, cu modificările și completările ulterioare, iar pentru

anul 2018, prin prevederile Ordinului președintelui ANRE nr. 97/2017, are următoarea valoare, exclusiv TVA:

<i>Tip preț energie electrică</i>	<i>lei/MWh</i>
Preț de referință	176,35

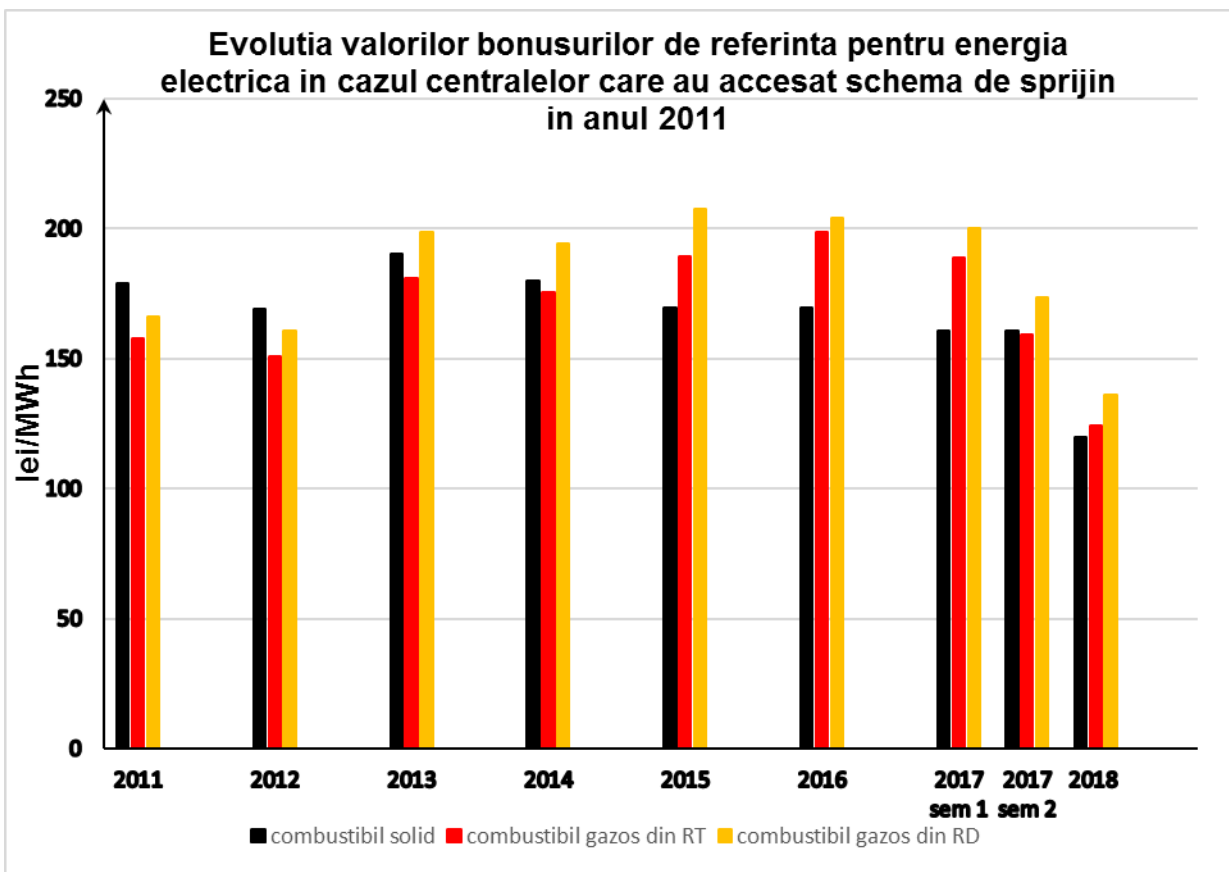
Valorile *bonusului de referință* pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență sunt stabilite în concordanță cu prevederile metodologiei aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 15/2015, cu modificările și completările ulterioare. Valorile *bonusului de referință* pentru anul 2018, au fost aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 99/2017, valorile acestuia pentru primii opt ani de aplicare a schemei de sprijin, exclusiv TVA, în funcție de tipul combustibilului majoritar utilizat în centrală, fiind:

(lei/MWh, exclusiv TVA)

<i>Tip combustibil</i>	<i>Bonus an 1</i>	<i>Bonus an 2</i>	<i>Bonus an 3</i>	<i>Bonus an 4</i>	<i>Bonus an 5</i>	<i>Bonus an 6</i>	<i>Bonus an 7</i>	<i>Bonus an 8</i>
Combustibil solid	168,12	161,23	154,34	147,46	140,57	133,68	126,79	119,90
Combustibil gazos din rețeaua de transport; PIF până la 31.12.2016/ PIF după 31.12.2016	159,13/ 162,06	154,16/ 157,08	149,18/ 152,11	144,21/ 147,13	139,23/ 142,16	134,26/ 137,18	129,28/ 132,21	124,31/ 127,23
Combustibil gazos din rețeaua de distribuție; PIF până la 31.12.2016/ PIF după 31.12.2016	168,09/ 171,44	163,50/ 166,85	158,91/ 162,26	151,31/ 157,66	149,72/ 153,07	145,13/ 148,48	140,54/ 143,89	135,95/ 139,30

Au fost aprobate bonusuri de referință pentru centrale puse în funcțiune înainte de 31.12. 2016 și după 31.12.2016 ca urmare a prevederilor Regulamentului Delegat (UE)

2015/2402 al Comisiei de revizuire a valorilor de referință armonizate ale randamentului pentru producția separată de energie electrică și termică, în aplicarea Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Deciziei 2011/877/UE a Comisiei, regulament european de directă aplicabilitate, conform căreia valoarea de referință armonizată a eficienței pentru producerea energiei termice în capacități de producere separată, funcționând pe gaze naturale și care se pun în funcțiune începând cu anul 2016, este de 92%.

Prețul de referință pentru energia termică produsă în cogenerare pentru anul 2018 este stabilit în concordanță cu prevederile metodologiei aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 15/2015 cu modificările și completările ulterioare, valoarea prețului de referință pentru energia termică produsă în cogenerare în anul 2018 este aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 99/2017.

Prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 99/2017**, au fost aprobate valorile prețurilor de referință pentru energia termică aplicabile în anul 2018 și în perioada ce a mai rămas până la închiderea schemei de sprijin.

Valorile *prețului de referință pentru energia termică produsă în cogenerare* pentru ultimii șase ani de aplicare a schemei de sprijin, exclusiv TVA, aprobate prin Ordinele președintelui ANRE nr. 99/2017, sunt:

<i>Tip combustibil</i>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Combustibil solid	84,54	85,67	86,72	87,68	88,66	89,66
Combustibil gazos din rețeaua de transport						
PIF până la 31.12.2016	140,03	142,45	144,69	146,76	148,86	151,00
PIF după 31.12.2016	137,52	139,89	142,09	144,11	146,17	148,26
Combustibil gazos din rețeaua de distribuție						
PIF până la 31.12.2016	155,93	158,72	161,31	163,70	166,12	168,59
PIF după 31.12.2016	153,06	155,79	158,33	160,66	163,04	165,45

Conform prevederilor *Metodologiei de determinare și monitorizare a supracompensării activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de schema de sprijin de tip bonus*, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 84/2013, cu completările și modificările ulterioare, prin aplicarea analizei de ante-supracompensare, bonusurile acordate producătorilor pentru anul următor vor fi ajustate, după caz, corespunzător supracompensării prognozate pentru anul următor. *Prețurile reglementate pentru energia termică livrată sub formă de apă fierbinte, precum și valorile bonusurilor pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN pentru fiecare dintre centralele de cogenerare care beneficiază de schema de sprijin pentru cogenerare* au fost stabilite

prin decizii individuale ANRE, în concordanță cu prevederile metodologiei aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 15/2015, cu modificările și completările ulterioare, și cu prevederile Ordinelor președintelui ANRE nr. 97/2017 și 99/2017.

Contribuția pentru cogenerarea de înaltă eficiență

ANRE aprobă anual, prin ordin, valoarea contribuției pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență. În cazul unor variații mai mari de $\pm 2,5$ %, prin ordin al președintelui ANRE, această valoare poate fi modificată semestrial.

Valoarea *contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență* aplicată în anul 2018 s-a determinat în conformitate cu prevederile *Metodologiei de determinare și monitorizare a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență*, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 117/2013, cu modificările și completările ulterioare, pe baza costurilor prognozate pentru plata bonusurilor și administrării schemei de sprijin și a necesarului de venituri ale schemei de sprijin pentru anul 2018 luând în considerare consumul estimat de energie electrică al consumatorilor din România, precum și încasările de la producători a sumelor determinate de ANRE în urma analizei de supracompensare. Au fost avute în vedere, de asemenea, corecțiile costurilor și veniturilor schemei de sprijin aferente perioadei 1 ianuarie - 31 august 2017, precum și ale costurilor și veniturilor estimate pentru lunile septembrie - decembrie 2017.

Prin aplicarea prevederilor *Metodologiei de determinare și monitorizare a supracompensării activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de schema de sprijin de tip bonus*, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 84/2013, cu modificările și completările ulterioare, producătorii trebuie să returneze sumele corespunzătoare supracompensării activității de producere a energiei electrice și termice în cogenerare de înaltă eficiență aferente perioadei de evaluare respective. În trimestrul I al anului 2018, ANRE a efectuat analiza de supracompensare pentru perioada de evaluare 1.01.2017-31.12.2017.

Costurile prognozate pentru plata bonusurilor pentru anul 2018 sunt determinate ca fiind produsul dintre valoarea unitară a bonusului, în vigoare pentru perioada pentru care se face

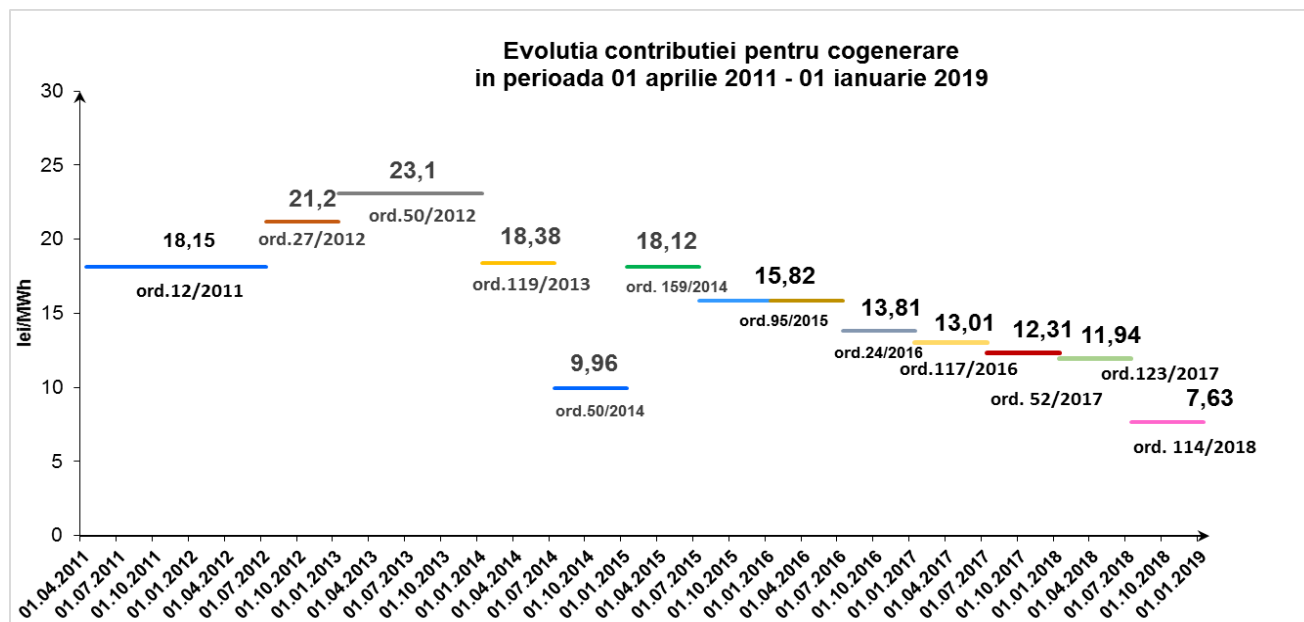
calculul, corespunzător fiecărei/fiecărui centrale/producător și cantitățile estimate de ANRE de energie electrică calificate ca fiind produse în cogenerare de înaltă eficiență și vândute, estimare realizată conform prevederilor Ordinului președintelui ANRE nr. 84/2013, precum și pe baza punerilor în funcțiune și înlocuirilor capacităților de cogenerare din anii 2017 și 2018.

Cantitățile de energie electrică din producția centralelor ce urmează a se pune în funcțiune, prognozate a se califica pentru bonus, s-au determinat în conformitate cu *Procedura de avizare a proiectelor noi sau de retehnologizare ale centralelor de cogenerare* aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 115/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Valoarea determinată a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență aplicată în semestrul I al anului 2018 a fost de 11,94 lei/MWh, exclusiv TVA, și a fost aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 123/2017.

Valoarea contribuției pentru semestrul al II-lea al anului 2018 s-a modificat prin evaluarea din luna iunie 2018 a costurilor și veniturilor schemei de sprijin realizate precum și a celor prognozate până la finalul anului și este de 7,63 lei/MWh, exclusiv TVA, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 114/2018.

Evoluția contribuției pentru cogenerare în perioada 2011-2018 este prezentată în figura următoare:

Trimestrial, ANRE publică pe pagina de internet rapoarte de monitorizare a schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării bazate pe cererea de energie termică utilă.

Producerea de energie electrică și termică în cogenerare pentru producătorii care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență

ANRE aprobă anual, valorile prețului de referință și ale prețurilor reglementate pentru energia termică livrată în SACET din unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, aferente celor cinci tipuri de combustibil majoritar (combustibil solid, combustibil lemnos, biomasă agricolă, combustibil gazos asigurat din rețeaua de transport, combustibil gazos asigurat din rețeaua de distribuție).

Prețurile de referință și prețurile reglementate pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență sunt stabilite în concordanță cu prevederile metodologiei aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 111/2014 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a prețurilor pentru energia termică livrată în SACET din centrale cu unități de cogenerare care nu beneficiază de scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență, cu modificările și completările ulterioare. Pentru anul 2018, prin prevederile Ordinului președintelui ANRE nr. 98/2017, au fost aprobate următoarele valori, exclusiv TVA, diferențiate în funcție de anul punerii în funcțiune și obligativitatea achiziționării de certificate de emisii de CO₂:

Tip combustibil	Preț energie termică pentru centrale care au obligația achiziționării de certificate de CO₂ (lei/MWh)	Preț energie termică pentru centrale care nu au obligația achiziționării de certificate de CO₂ (lei/MWh)
Combustibil solid	114,12	114,12
Combustibil lemnos	158,51	158,51
Biomasă agricolă	167,00	167,00
Combustibil gazos din rețeaua de		

transport		
PIF înainte de anul 2016	157,90	157,90
PIF după anul 2016	155,33	155,33
Combustibil gazos din rețeaua de distribuție		
PIF înainte de anul 2016	175,98	174,11
PIF după anul 2016	173,00	171,17

1.5 Serviciile publice de alimentare cu energie termică în sistem centralizat

Avizarea prețurilor pentru producerea energiei termice (exclusiv prețul energiei termice produse în cogenerare) și respectiv a tarifelor pentru activitățile de transport și distribuție a energiei termice

În conformitate cu prevederile alin. (4) al art. 13 din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, modificată prin Legea nr. 204/2012 și Legea nr. 225/2016, activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice sunt supuse licențierii, reglementării și controlului A.N.R.E.

Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006 prevede aprobarea prețurilor locale de către autoritățile administrației publice locale sau asociațiile de dezvoltare comunitară, după caz, la propunerea operatorilor serviciului, cu avizul autorității de reglementare competente.

În conformitate cu Art. V alin. (4) din *Legea nr. 225/2016 pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 - „(4) Până la elaborarea și aprobarea prin ordin al președintelui A.N.R.E. a reglementărilor prevăzute de dispozițiile art. 14 din Legea serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, cu modificările ulterioare, sunt aplicabile prevederile din reglementările tehnice și comerciale emise de A.N.R.S.C. în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică”*.

Ca urmare, în prezent sunt aplicabile prevederile *Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a prețurilor și tarifelor locale pentru serviciile publice de alimentare cu energie*

termică produsă centralizat, exclusiv energia termică produsă în cogenerare, aprobate prin Ordinul președintelui ANRSC nr. 66/2007.

Pentru a nu periclita din punct de vedere operațional și financiar desfășurarea activităților operatorilor delegați să presteze serviciul public de alimentare cu energie termică precum și ținând cont de prevederile art. 8 alin. (3) lit. k) din Legea nr. 51/2006, așa cum au fost modificate prin Legea nr. 225/2016, ANRE a considerat că, până la intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor Legii nr. 325/2006 și emiterea prin ordin al președintelui ANRE a reglementărilor prevăzute de legea menționată, procesul de stabilire/ajustare/modificare a prețurilor/tarifelor se poate desfășura astfel:

- operatorul serviciului solicită autorității administrației publice locale aprobarea prețurilor/tarifelor la energia termică produsă/livrată/furnizată în SACET, pe baza documentației elaborată conform prevederilor *Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a prețurilor și tarifelor locale pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică produsă centralizat, exclusiv energia termică produsă în cogenerare*, aprobate prin Ordinul președintelui ANRSC nr. 66/2007;
- autoritatea administrației publice locale adoptă hotărârea de aprobare a prețurilor/tarifelor la energia termică produsă/livrată/furnizată în SACET;
- dacă se consideră necesar, pe baza cererii și documentației transmisă de operatorul serviciului împreună cu hotărârea autorității administrației publice locale de aprobare a prețurilor/tarifelor, ANRE emite un aviz interimar privind respectivele prețuri/tarife aprobate.

În anul 2018 au fost emise **12 avize cu caracter interimar** pentru prețurile de producere a energiei termice, respectiv pentru tarifele aferente activității de transport și distribuție a energiei termice.

Monitorizarea serviciilor publice de alimentare cu energie termică în sistem centralizat

Având în vedere prevederile art. 13 alin. (1) și (4) și ale art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ANRE a colectat, de la operatorii serviciului public de alimentare cu energie termică, datele privind prețurile locale de energie termică în semestrul I 2018, acestea fiind prezentate în tabelul care urmează:

SITUAȚIA SERVICIILOR PUBLICE DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ ÎN SISTEM CENTRALIZAT- PREȚURI - SEMESTRUL I 2018				
Nr. Crt.	Denumirea operatorului	Localitatea	Prețul local de furnizare aprobat pe tip de utilizatori, pentru populație (inclusiv TVA)	Prețul local de facturare pentru populație (inclusiv TVA)
			[lei/Gcal]	[lei/Gcal]
1	2	3	4	5
I. Zona N-E				
1	THERMOENERGY GROUP Bacău	Bacău	261,00 racordati la RT 333,76 racordati la RD 375,33 racordati la CT zona/cvartal	148,6
2	Modern Calor Botoșani	Botoșani	377,16	180,00
3	VEOLIA ENERGIE Iași	Iași	323	245,39
4	RAGCL Pașcani	Pașcani	499,8	370
5	SERVICII COMUNALE RĂDĂUȚI	Rădăuți	268,15	168,59
6	D.A.D.P. Vatra Dornei	Vatra Dornei	270	270
7	THERMONET	Suceava	352,24	240
8	CUP BÂRLAD	Bârlad	322,92	190,71
9	TERMPROD SRL Vaslui	Vaslui	560,84	180
II. Zona S-E				
1	RAM Buzau	Buzău	304,02 racordati la RT 439,82 racordati la RD	230
2	R.A.D.E.T. Constanța	Constanța	427,47	427,47
3	UTILITAI PUBLICE CERNAVODA SRL	Cernavodă	204,32	102,00

4	S.C. Apollo Ecoterm S.R.L.	Medgidia	355,38	224,56
5	SC Goldterm Mangalia SA	Mangalia	408,86	191,93
6	CALORGAL S.A.	Galati	225,21 prod.+transp. Electrocentrale Galati 236,36 distrib. Calorgal 345,80 prod+distrib Calorgal	190,21
7	Energoterm SA	Tulcea	412,81	186
8	S.C.DUSPI SERV	Panciu	252,39	252,39
9	SC ENET SA	Focsani	394,47	266
10	Termica Distributie Navodari	Navodari	265	142,8
III. Zona S				
1	TERMO CALOR CONFORT SA Pitesti	Pitești	CT zona = 414,36 CT cvartal = 346,87	191,94
		Mărăcineni	324,08	191,94
2	D.G.C.L. LEHLIU GARA	Lehliu Gară	471,89	471,89
3	SP CT AFL	Călărași	340,32	204,19
4	TERMOURBAN	Oltenita	423,5	296,45
5	GLOBAL ENERGY PRODUCTION	Giurgiu	299,39 racordati la RT 383,13 racordati la RD	149,69 racordati la RT 191,56 racordati la RD
6	VEOLIA ENERGIE PRAHOVA SRL	Ploiești	222,49	01.01.-31.03.18, 189,56 lei/Gcal 01.04.-30.06.18, 222,49 lei/Gcal
7	VEOLIA ENERGIE ROMANIA SA	Otopeni	461,07	107,49 lei/Gcal
8	SC TERMIC CALOR SERV SRL	Alexandria	342,49	342,49
IV. Zona S-V				
1	SC Termo Craiova SRL	Craiova	262,27 racordati la PT RD 324,24 racordati la CT zona/cvartal	220,5
2	SC UATAA SA	Motru	179,77	155,86
3	S.P.A.E.T.	Dr.Tr Severin	460,41 racordati la RD 378,80 racordati la RT	247,92
4	Soc.CET Govora	Rm.Valcea	271,13	226,58
		Olanesti	505,08	265,73
		Calimanesti	206,22	131,76
V. Zona V				
1	S.C. CET Hidrocarburi S.A.	Arad	360,49	275,67

	Arad			
2	"COLTERM" SA TIMISOARA	Timișoara	398,48	242
3	SOC COMPLEXUL ENERGETIC HUNEDOARA SUC ELECTROCENTRALE DEVA SA	Deva	239,7	182,21 din 01.06.2018 174,71
4	S.C. TERMICA BRAD S.A.	Brad	674,86	223,6
VI. Zona N-V				
1	RAT	Cluj-Napoca	416,17 CT de cvartal 295,36 CT Gheorgheni 377,14 CTZ	220
2	PAULOWNIA GREENE	Huedin	225,29	225,29
3	TRANSGEX SA	Beiuș	95,53	95,53
4	TERMOFICARE ORADEA SA	Oradea	239,49 racordati la RT 304,18 racordati la RD	225 racordati la RT 255 racordati la RD
		Sinmartin	309,44	240
VII. Zona Centru				
1	S.C. Ecoterm S.A.	Fagaras	290,46	242,55
2	SERVICIUL PUBLIC LOCAL DE TERMOFICARE BRAȘOV	Brașov	539,49 lei/Gcal pentru en termica livrata din CT pe baza de GN 531,05 lei/Gcal ptr en t achiz de la Bepco Nord 1 ,Bepco Nord 2, Bepco Metrom si Bepco Noua	198,97
3	SC GOSCOM SA	Miercurea Ciuc	447,9	250
4	ORAȘUL VLĂHIȚA	Vlăhița	265	265
5	SC URBANA SA	Sibiu	430	265,34
6	TERMO-INTORSURA SRL	Intorsura Buzăului	396,02	332,79
7	S.C. ATT	Sighisoara	379,11	379.11
8	Urban-Locato SRL	Sfantu Gheorghe	356,81	145,98
VIII. Bucuresti				
1	RADET	București	387,4	163,03

2. Gaze naturale

În conformitate cu prevederile *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, cu modificările și completările ulterioare sistemele de prețuri și tarife pe piața reglementată a gazelor naturale se stabilesc de către ANRE.

Activitățile aferente pieței reglementate cuprind:

- transportul gazelor naturale;
- transportul gazelor prin conductele de alimentare din amonte, conform prevederilor condițiilor de valabilitate a licenței;
- înmagazinarea subterană a gazelor naturale;
- stocarea gazelor naturale în conductă;
- distribuția gazelor naturale și a biogazului/biometanului.

2.1 Activități cu caracter de monopol în sectorul gazelor naturale, tarife reglementate

Tarife pentru serviciul de transport al gazelor naturale

Sistemul tarifar pentru activitatea de transport prin Sistemul National de Transport (SNT) cuprinde un set de tarife de tipul „intrare-ieșire” pentru rezervarea de capacitate în punctele de intrare/ieșire ale sistemului de transport, precum și un tarif volumetric pentru utilizarea sistemului, determinat ca un tarif de tip timbru poștal. Prin acest sistem se asigură realizarea venitului recunoscut și permis de ANRE unui titular de licență, în vederea acoperirii costurilor recunoscute pentru desfășurarea activității de transport al gazelor naturale într-un an al perioadei de reglementare.

Pentru utilizatorii racordați la SNT se aplică Metodologia de stabilire a venitului reglementat, a venitului total și a tarifelor reglementate pentru activitatea de transport al gazelor naturale, aprobată prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 32/2014**.

Pentru utilizarea conductelor de tranzit Isaccea-Negru Voda se aplică Metodologia de rezervare a capacității de transport și de stabilire a tarifelor pentru activitatea de prestare a

serviciilor de transport al gazelor naturale prin conductele de transport Isaccea – Negru Vodă a fost aprobată prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 34/2016**.

În anul 2018 au fost aduse modificări Metodologiei de stabilire a venitului reglementat, a venitului total și a tarifelor reglementate pentru activitatea de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 32/2014 prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 36/2018**. Astfel, în vederea corelării prevederilor reglementărilor interne cu cerințele Regulamentului (UE) 460/2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor, au fost introduse dispoziții cu privire la:

- decalarea termenelor de depunere a propunerilor privind stabilirea venitului total, a venitului reglementat și a tarifelor de transport, atât la fundamentarea acestora în primul an al perioadei de reglementare, cât și la ajustarea ulterioară a acestora;
- stabilirea informațiilor ce trebuie publicate de către operatorul de transport și de sistem înainte de data de începere a licitației privind rezervarea de capacitate pe termen lung în punctul/grupul de puncte de interconectare cu alte sisteme de transport al gazelor naturale.

Tarifele pentru serviciile de transport al gazelor naturale prin Sistemul național de transport al gazelor naturale, mai puțin conductele de transport Isaccea – Negru Vodă, practicate începând cu data de 1 octombrie 2018, de către SNTGN TRANSGAZ S.A., operatorul licențiat în sectorul gazelor naturale pentru activitatea de transport al gazelor naturale, **sunt aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr. 98/2018 și sunt valabile până la data de 30 septembrie 2019.**

- a) tarif de rezervare de capacitate pe punct/grup de puncte de intrare/ieșire pentru servicii ferme/întreruptibile de transport al gazelor naturale prin Sistemul național de transport:

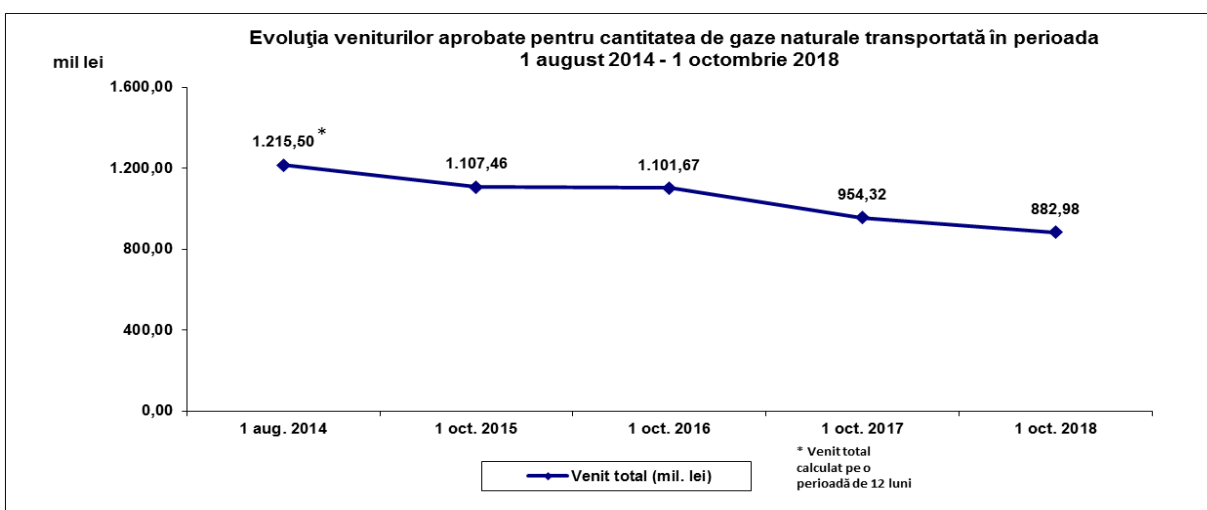
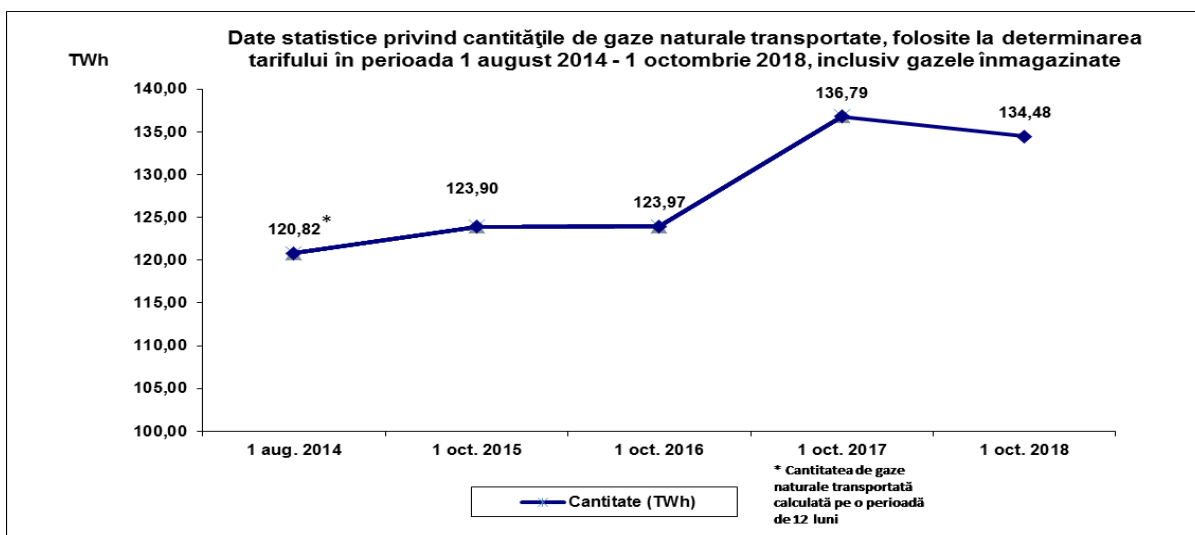
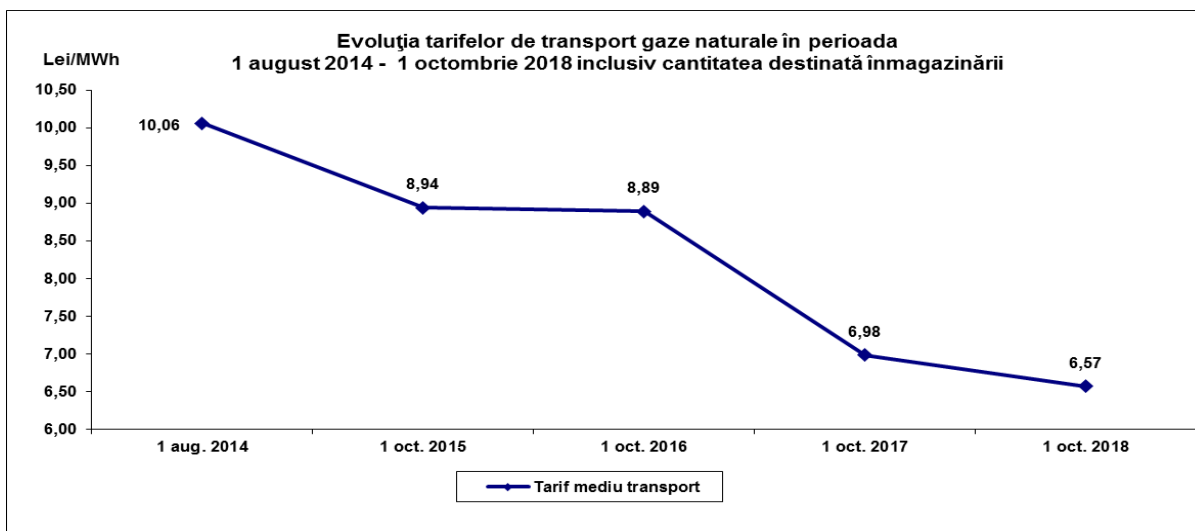
lei/MWh/h

Grup de puncte de intrare / ieșire în / din SNT		Tipuri de servicii de transport al gazelor naturale						
		Termen lung	Termen scurt					
			Anual	Trimestrial		Lunar		Zilnic
				vară	iarnă	vară	iarnă	vară
1.	grupul punctelor de intrare în sistemul de transport al gazelor naturale din perimetrele de producție, din terminalele GNL și din instalațiile de producere a biogazului sau a altor gaze care îndeplinesc condițiile de calitate pentru a putea fi livrate/transportate în/prin sistemul de transport al gazelor naturale, din interconectarea cu alte sisteme de transport al gazelor naturale și din depozitele de înmagazinare subterană a gazelor naturale;	1,68	1,51	2,85	1,74	3,29	3,48	6,58
2.	grupul punctelor de ieșire din sistemul de transport al gazelor naturale spre consumatorii direcți, sisteme de distribuție, depozitele de înmagazinare subterană, conductele de alimentare din amonte și alte sisteme de transport interconectate	1,63	1,47	2,78	1,70	3,20	3,39	6,41

b) tarif volumetric pentru cantitatea de gaze naturale transportată către sistemele de distribuție: 1,97 lei/MWh transportat;

c) tarif volumetric pentru cantitatea de gaze naturale transportată numai prin Sistemul național de transport: 2,72 lei/MWh transportat.

Tarifele prevăzute la lit. b) și c) conțin și valoarea impozitului pe monopol prevăzut de *Ordonanța Guvernului nr. 5/2013* privind stabilirea unor măsuri speciale de impozitare a activităților cu caracter de monopol natural din sectorul energiei electrice și al gazului natural, cu modificările ulterioare.

Tarifele în vigoare pentru serviciile de transport al gazelor naturale prin conductele de transport Isaccea – Negru Vodă, **valabile în intervalul 1 octombrie 2018 – 30 septembrie 2019** și practicate de către SNTGN TRANSGAZ S.A., operatorul licențiat în sectorul gazelor naturale pentru activitatea de transport al gazelor naturale al gazelor naturale pe conductele de transport gaze naturale Isaccea 1 -Negru Vodă 1 sunt prevăzute în anexa Ordinului ANRE nr. 99/2018, astfel:

-lei/KWh/h-

Nr. crt.	Tipuri de servicii de transport al gazelor naturale pentru rezervarea capacității de transport pe conductele de transport Isaccea 1 - Negru Vodă 1	Punctul de intrare Isaccea 1	Grupul punctelor de ieșire, Negru Vodă 1 și punctele de ieșire destinate alimentării cu gaze naturale a unor localități de pe teritoriul României
1.	servicii ferme/întreruptibile de transport pe termen lung, contractate pentru un an	0,0007991	0,0007991
2.	servicii ferme/întreruptibile de transport pe termen scurt, contractate pentru un trimestru	vara	0,0008870
		iarna	0,0011907
3.	servicii ferme/întreruptibile de transport pe termen scurt, contractate pentru o lună	vara	0,0010229
		iarna	0,0013745
4.	servicii ferme/întreruptibile de transport pe termen scurt, contractate pentru o zi	vara	0,0020378
		iarna	0,0027570

Tarife pentru activitatea de înmagazinare subterană a gazelor naturale

Sistemul tarifar pentru activitatea de înmagazinare subterană cuprinde un set de tarife de tipul *revenue cap* prin care este stabilit un venit total, care acoperă costurile totale aferente desfășurării activității pe parcursul unui an al perioadei de reglementare.

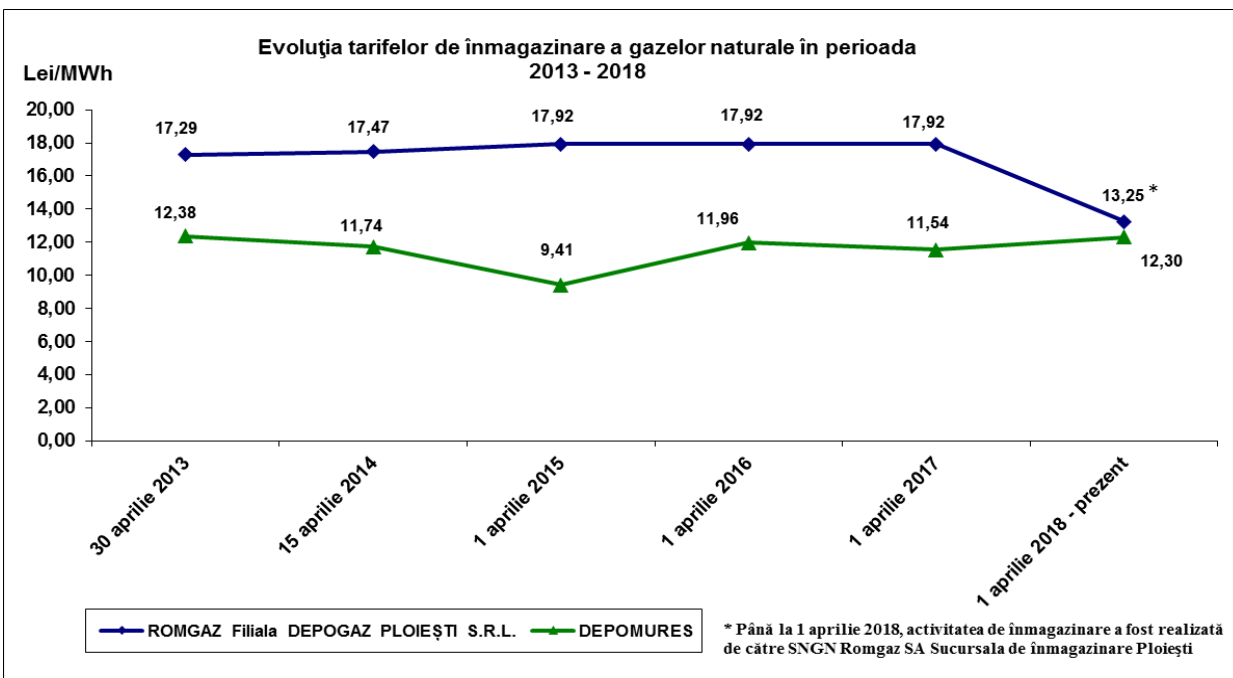
Metodologia de stabilire a venitului reglementat, a venitului total și a tarifelor reglementate pentru activitatea de înmagazinare subterană a gazelor naturale este cea aprobată prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 4/2017**. Acesta metodologie a fost modificată în anul

2018 prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 37/23.02.2018**. Modificarea a constat în considerarea anului 2018 ca perioadă de reglementare de un an, decalându-se începerea celei de-a patra perioade de reglementare.

În aplicarea prevederilor metodologiei, ANRE a aprobat prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 58/2018** venitul total, venitul reglementat, rata anuală de creștere a eficienței economice și tarifele de înmagazinare subterană aferente activității de înmagazinare subterană a gazelor naturale desfășurată de către Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz S.A. – **Filiala de Înmagazinare Gaze Naturale DEPOGAZ PLOIEȘTI S.R.L.**, în noua sa calitate de operator licențiat. De asemenea, ANRE a aprobat prin **Ordinul președintelui ANRE nr. 59/2018** venitul total, venitul reglementat, rata anuală de creștere a eficienței economice și tarifele de înmagazinare subterană aferente activității de înmagazinare subterană a gazelor naturale desfășurată de către **Societatea DEPOMUREȘ S.A. Târgu Mureș**.

Astfel, tarifele pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană, **pentru perioada aprilie 2018 - martie 2019**, precum și componentele acestora, practicate la data întocmirii prezentului raport de către operatorii licențiați în sectorul gazelor naturale, sunt următoarele:

Componenta de tarif	U.M.	Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz S.A. – Filiala de Înmagazinare Gaze Naturale DEPOGAZ PLOIEȘTI S.R.L.	Societatea “Depomureș” - S.A. Târgu Mureș
Componentă fixă pentru rezervarea capacității	Lei / MWh / ciclu complet de înmagazinare	9,90	9,61
Componenta volumetrică pentru injecția gazelor naturale	Lei / MWh	1,68	1,38
Componenta volumetrică pentru extracția gazelor naturale	Lei / MWh	1,67	1,31

[Tarife pentru serviciul de distribuție al gazelor naturale](#)

Sistemul tarifar pentru **activitatea de distribuție** cuprinde tarife diferențiate pe operatori licențiați de distribuție și pe categorii de clienți.

Prin Ordinul președintelui ANRE nr. 42/2013 a fost aprobată *Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale, începând cu a treia perioadă de reglementare și de modificare a Metodologiei pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 22/25.05.2012*, care s-a aplicat începând cu 1 aprilie 2014 pentru determinarea tarifelor reglementate în perioada a treia de reglementare (2013-2017), modificată și completată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 17/2014.

În anul 2018, având în vedere că se impunea armonizarea metodologiilor de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție din sectorul gazelor naturale și energiei electrice începând cu a patra perioadă de reglementare, metodologia aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 42/2013 a fost modificată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 35/2018. Modificarea introdusă constă în considerarea anului 2018 ca făcând parte din cea de-a

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei *Pagina 61 din 87*

treia perioadă de reglementare și stabilirea unor reguli specifice privind stabilirea tarifelor reglementate pentru serviciul de distribuție în sectorul gazelor naturale, pentru anul 2018, respectiv:

- menținerea ratei reglementate a rentabilității capitalului (RoR) la nivelul celei aprobate pentru perioada a treia de reglementare, respectiv 8,43%;
- rata de creștere a eficienței activității reglementate, pentru anul 2018, are valoarea zero;
- valoarea termenului “X” din formulele de ajustare anuală a veniturilor unitare reglementate prevăzute în Metodologie este zero;
- valoarea consumului tehnologic, aferentă anului 2018, se stabilește la nivelul celei permise fiecărui titular de licență de distribuție pentru anul 2017 la fundamentarea/refundamentarea perioadei a treia de reglementare;
- în cazul în care operatorul licențiat își dezvoltă activitatea de distribuție prin preluarea de noi concesiuni și/sau prin creșterea cu mai mult de 15% a cantităților distribuite realizate și a numărului de clienți față de estimările avute în vedere la fundamentare, care generează modificarea costurilor operaționale, acesta poate înainta ANRE datele pentru o nouă fundamentare.

În anul 2018, categoriile de clienți pentru care s-au stabilit diferențiat tarifele de distribuție și tariful de distribuție de proximitate au fost următoarele:

1. Tarife de distribuție

B.1. Cu un consum până la 23,25 MWh

B.2. Cu un consum anual între 23,26 MWh și 116,28 MWh

B.3. Cu un consum anual între 116,29 MWh și 1.162,78 MWh

B.4. Cu un consum anual între 1.162,79 MWh și 11.627,78 MWh

B.5. Cu un consum anual între 11.627,79 MWh și 116.277,79 MWh

B.6. Cu un consum anual peste 116.277,79 MWh

2. Tarif de distribuție de proximitate

B.6.1 clienți cu un consum anual de peste 250.000 MWh.

Pentru activitatea de distribuție se stabilește un venit reglementat unitar care acoperă costurile unitare aferente unui an al perioadei de reglementare. Contravaloarea serviciilor de distribuție prestate unui utilizator al sistemului de distribuție se facturează lunar.

În conformitate cu prevederile metodologiei în vigoare un număr de 37 de operatori au înaintat ANRE documentele conținând datele de ajustare a veniturilor reglementate, precum și propunerile de tarife reglementate pentru anul 2018.

Începând cu data de 1 aprilie 2018 a intrat în vigoare *Ordinul președintelui ANRE nr. 48/2018 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale realizat de Societatea DISTRIGAZ SUD REȚELE S.R.L.*

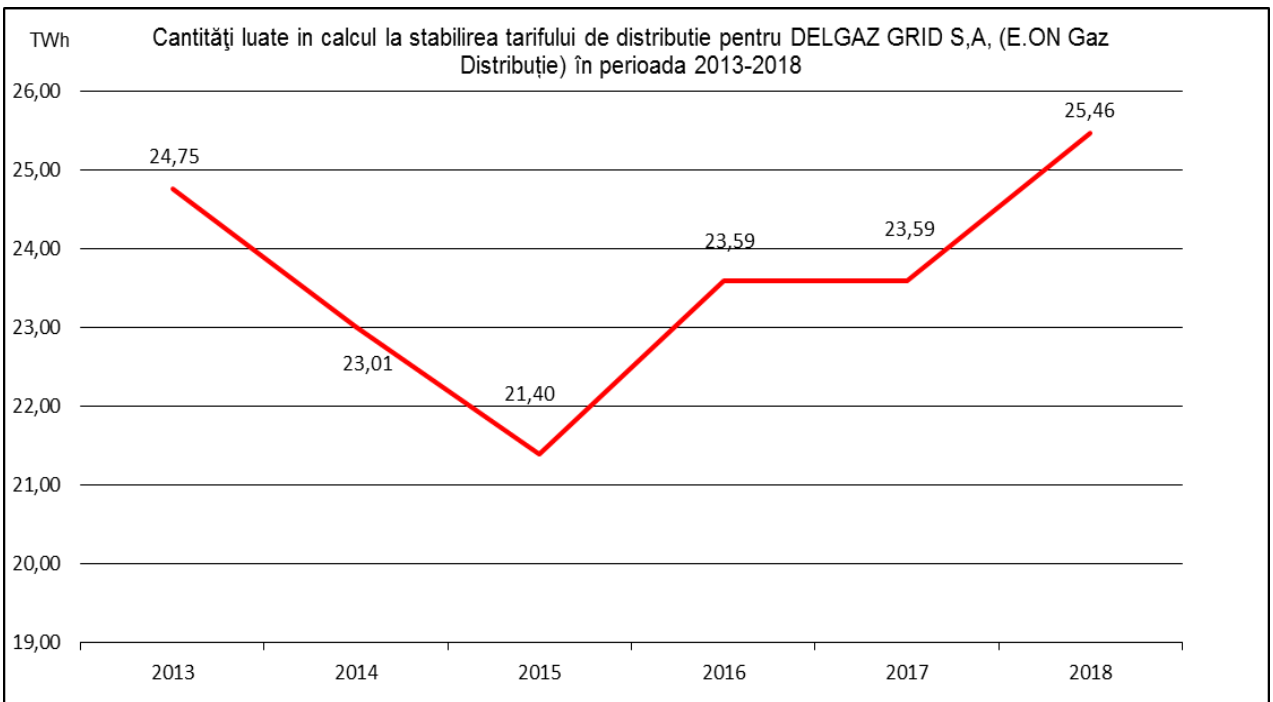
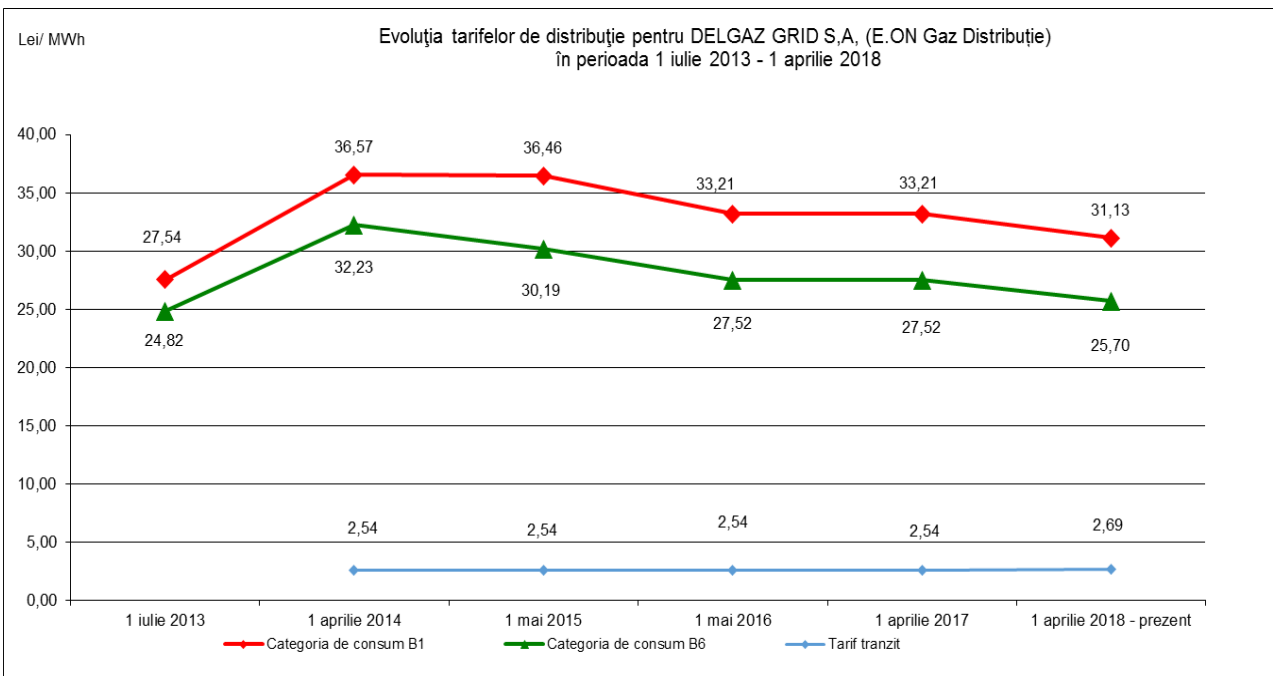
Categoria de clienți	<i>Lei/ MWh</i>
1. Tarife de distribuție	
B.1. Cu un consum până la 23,25 MWh	33,56
B.2. Cu un consum anual între 23,26 MWh și 116,28 MWh	33,54
B.3. Cu un consum anual între 116,29 MWh și 1.162,78 MWh	31,94
B.4. Cu un consum anual între 1.162,79 MWh și 11.627,78 MWh	30,66
B.5. Cu un consum anual între 11.627,79 MWh și 116.277,79 MWh	28,58
B.6. Cu un consum anual peste 116.277,79 MWh	16,41
2. Tarif de distribuție de proximitate	
B.6.1. Cu un consum anual peste 250.000 MWh	5,21

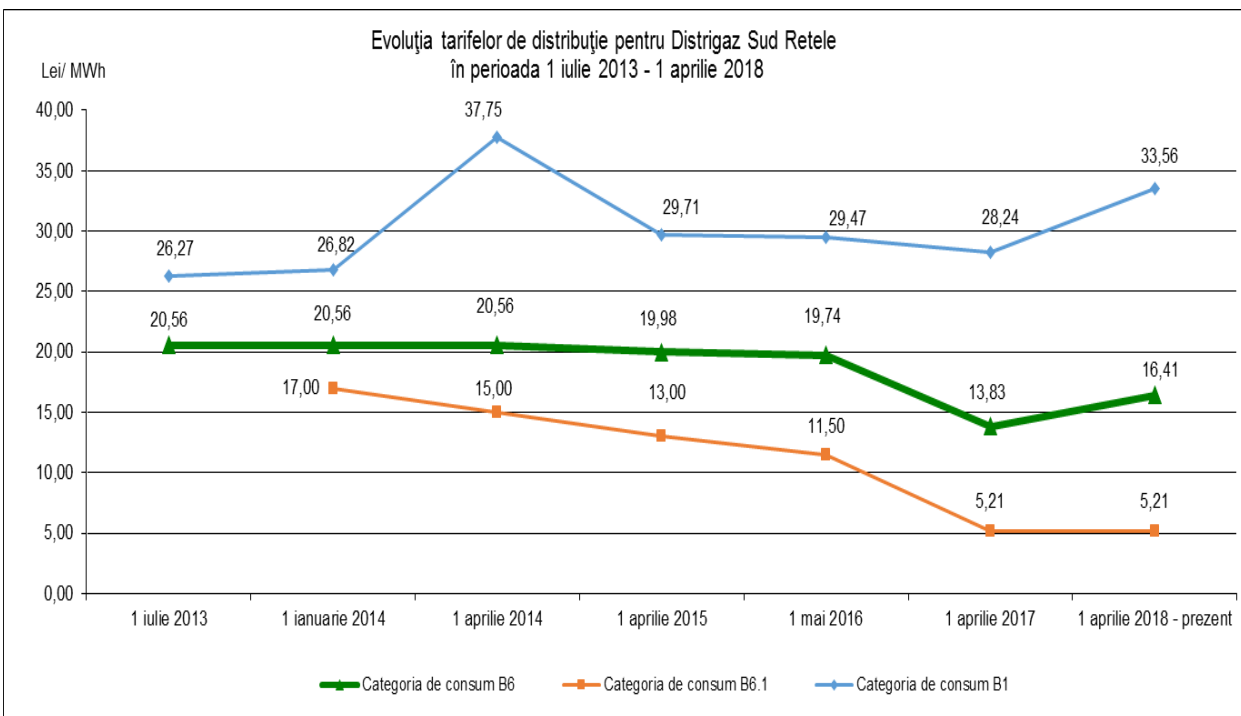
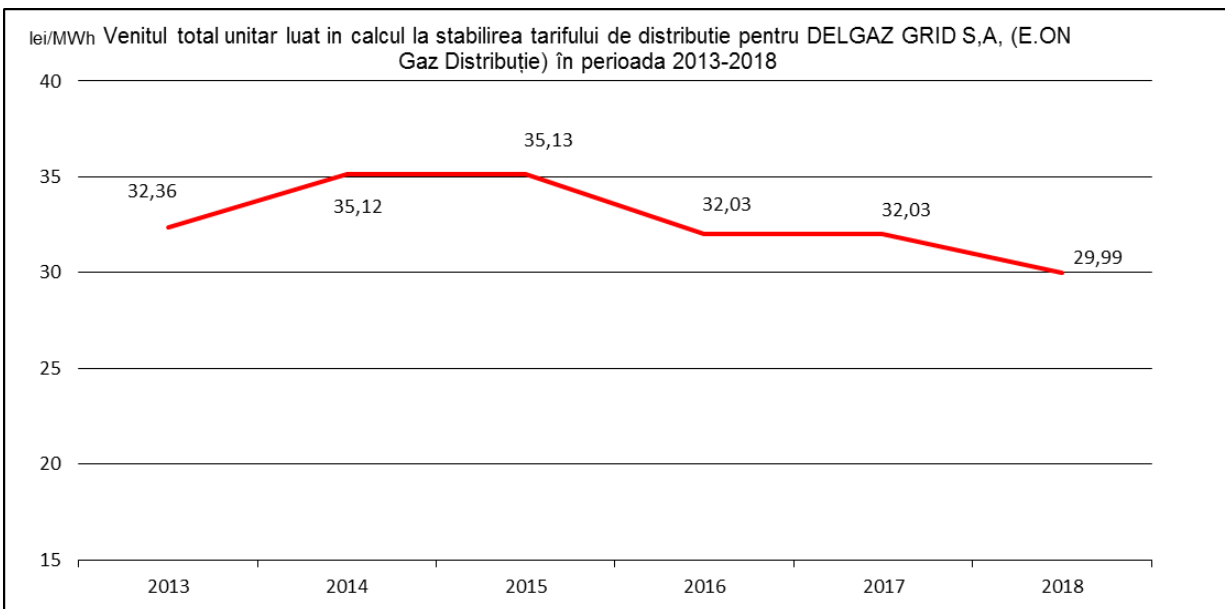
și Ordinul președintelui ANRE nr. 47/2018 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale realizat de Societatea DELGAZ GRID S.A. (fosta E.ON GAZ DISTRIBUȚIE S.A.)

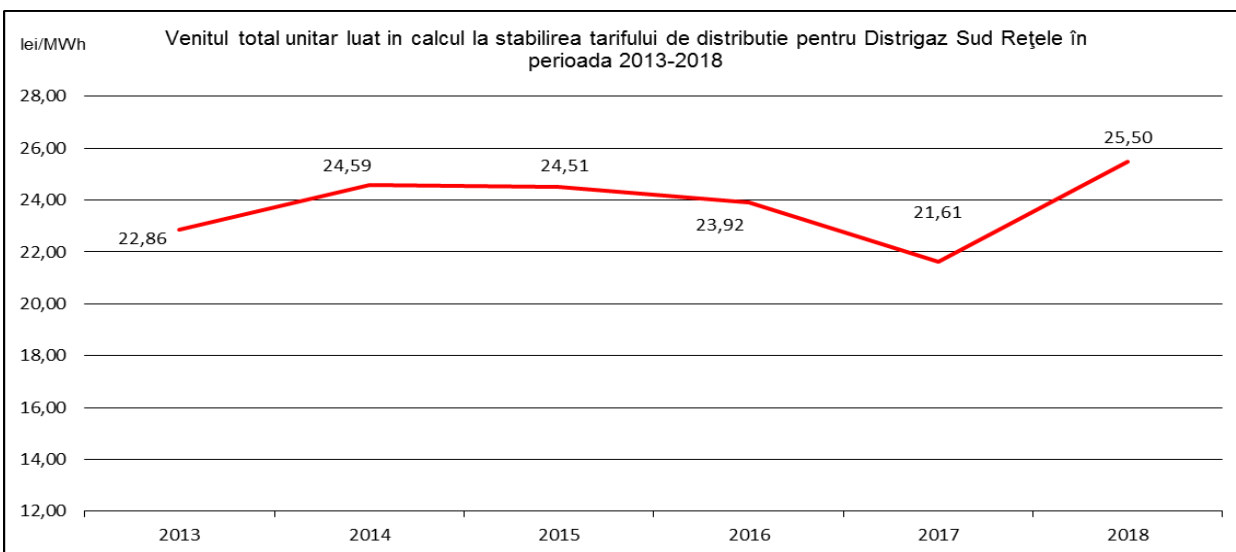
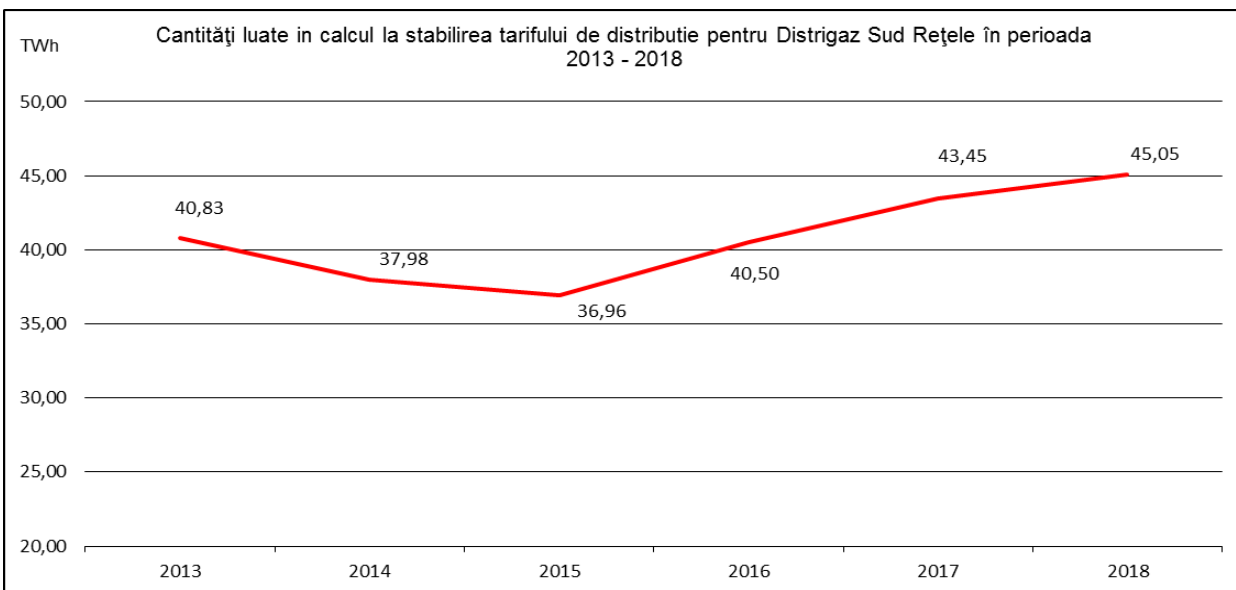
Categoria de clienți	Lei/ MWh
1. Tarife de distribuție	
B.1. Cu un consum până la 23,25 MWh	31,13
B.2. Cu un consum anual între 23,26 MWh și 116,28 MWh	30,06
B.3. Cu un consum anual între 116,29 MWh și 1.162,78 MWh	29,54
B.4. Cu un consum anual între 1.162,79 MWh și 11.627,78 MWh	29,11
B.5. Cu un consum anual între 11.627,79 MWh și 116.277,79 MWh	28,49
B.6. Cu un consum anual peste 116.277,79 MWh	25,70
2. Tarif de distribuție de tranzit*	2,69

* Tarif de distribuție de tranzit – tarif pentru utilizarea sistemului de distribuție a unui operator căruia i s-a solicitat accesul sau care a aprobat accesul în scopul vehiculării gazelor naturale în vederea alimentării cu gaze naturale a clienților finali din portofoliul propriu.

Graficele de mai jos reflectă evoluția, în timp, a tarifelor de distribuție a gazelor naturale pentru cei doi operatori, începând cu 1 iulie 2013 și până în prezent.

Stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție reglementată a gazelor naturale pentru operatorii economici din sectorul gazelor naturale s-au realizat prin emiterea următoarelor ordine:

- Ordinele ANRE nr. 44-57/29.03.2018, pentru operatorii AMARAD DISTRIBUȚIE - S.R.L, COVI CONSTRUCT 2000 S.R.L., CPL CONCORDIA FILIALA CLUJ ROMANIA - S.R.L., DELGAZ GRID - S.A., DISTRIGAZ SUD REȚELE - S.R.L, GAZ EST S.A., GAZ NORD EST S.A., GAZMIR IAȘI S.R.L., NORD GAZ - S.R.L., NOVA POWER & GAS S.R.L., OTTO GAZ

S.R.L., PRISMA SERV COMPANY S.R.L., SALGAZ S.A., TEHNOLOGICA RADION S.R.L.,

- Ordinele ANRE nr. 73-87/25.04.2018, pentru operatorii BERG SISTEM GAZ, CONI - S.R.L., CORDUN GAZ S.A., DISTRIGAZ VEST S.A., DESIGN PROIECT S.R.L., EURO SEVEN INDUSTRY S.R.L., HARGAZ HARGHITA GAZ S.A., INSTANT CONSTRUCT COMPANY S.A., MĂCIN GAZ S.R.L., MIHOC OIL S.R.L., M.M. DATA S.R.L., PROGAZ P&D - S.A., Societatea Națională de Gaze Naturale "ROMGAZ" - S.A. Mediaș,, TULCEA GAZ S.A., WIROM GAS - S.A.,
- Ordinele ANRE nr. 100 și 101 din 29.05.2018, pentru operatorii PREMIER ENERGY - S.R.L. și PREMIER ENERGY - S.R.L. în calitate de operator desemnat să preia operarea sistemul de distribuție a gazelor naturale din localitatea Zimnicea, aparținătoare municipiului Zimnicea, județul Teleorman,
- Ordinele ANRE nr. 116-121/19.07.2018, pentru operatorii GAZ VEST - S.A., MEHEDIŢI GAZ S.A., OLIGOPOL S.R.L., TIMGAZ - S.A., VEGA 93 - S.R.L. și MEGACONSTRUCT- S.A.

Tarife pentru activitatea de racordare la rețeaua de gaze naturale

Ca urmare a aprobării *Regulamentului privind accesul la Sistemul național de transport al gazelor naturale și a Regulamentului privind accesul la sistemele de distribuție a gazelor naturale* a fost elaborată *Metodologia de calcul al tarifelor aferente procesului de racordare la sistemele de transport și distribuție din sectorul gazelor naturale*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 71/2018.

După abrogarea HG 1043/2004 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul la Sistemul național de transport al gazelor naturale și a Regulamentului privind accesul la sistemele de distribuție a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, în concordanță cu legislația în vigoare și cu noile condiții de piață din sectorului gazelor naturale a fost necesară aprobarea unor noi tarife de racordare.

Conform prevederilor metodologice, în vederea racordării la sistem, fiecare solicitant trebuie să plătească un tarif de analiză a cererii de racordare și un tarif de racordare.

Față de vechea modalitate de calcul al tarifelor aferente procesului de racordare, metodologia a introdus noi principii de calcul, pe baza costurilor directe și indirecte ale operatorilor aferente activității de racordare și prin stabilirea unei rate a profitului de maximum 5% pentru activitățile realizate de operatorii licențiați în procesul de racordare.

Astfel, având în vedere că regulamentele de racordare anterior precizate, oferă posibilitatea solicitantului ca pentru activitățile de proiectare a instalației de racordare, verificare a documentației tehnice/proiectului tehnic al instalației de racordare și execuție a instalației de racordare să aleagă alt operator economic decât operatorul de sistem, tariful de racordare a fost împărțit pe componente care reflectă fiecare activitate desfășurată în vederea racordării, respectiv:

- componenta aferentă costurilor pentru obținerea certificatului de urbanism, a avizelor și a autorizațiilor emise de autoritățile/organismele abilitate, precum și a autorizației de construire a instalației de racordare;
- componenta aferentă costurilor legate de proiectarea instalației de racordare;
- componenta tarifului de racordare aferentă costurilor legate de verificarea documentației tehnice/proiectului tehnic al instalației de racordare, conform prevederilor art. 160 alin. (1) din *Lege*;
- componenta aferentă costurilor legate de execuția instalației de racordare;
- componenta aferentă costurilor legate de urmărirea lucrărilor, recepția tehnică și de punerea în funcțiune a instalației de racordare.

Metodologia de calcul al tarifelor aferente procesului de racordare la sistemele de transport și distribuție din sectorul gazelor naturale a fost modificată prin *Ordinul președintelui ANRE nr. 162/2018, după cum urmează*:

- în cazul în care soluția tehnică de racordare la sistemul de distribuție sau la cel de transport stabilește necesitatea montării unei stații de reglare-măsurare/stații

de măsurare/stații de reglare a gazelor naturale, valoarea tuturor componentelor ce intră în calculul tarifelor de racordare și a celui de analiză a cererii de racordare sunt stabilite de operatorul de sistem, iar în cazul în care se aplică valoarea aprobată de ANRE a componentelor de tarif, aceasta reprezintă nivelul maxim pe care operatorii licențiați îl pot lua în calculul tarifelor aferente procesului de racordare,

- în cazul operatorilor sistemului de distribuție, s-a introdus prevederea ca valoarea componentei de tarif referitoare la urmărirea lucrărilor de racordare și punerea în funcțiune a racordului, să fie egale cu zero, iar costurile aferente acestora să fie recuperate prin tariful de distribuție aprobat fiecărui operator.

ANRE a aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 165/2018 valori maxime pentru:

- tariful de analiză a cererii de racordare;
- componenta tarifului de racordare aferentă costurilor legate de proiectarea instalației de racordare;
- componenta tarifului de racordare aferentă costurilor legate de verificarea documentației tehnice/proiectului tehnic a/al instalației de racordare, conform prevederilor art. 160 alin. (1) din Legea 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;
- elementele care intră în calculul componentei aferente costurilor legate de execuția instalației de racordare.

Tarifele/componentele de tarif de racordare aprobate sunt prezentate mai jos:

- valoarea maximală a tarifului de analiză a cererii de racordare este de 70 lei;
- valoarea maximală a componentei tarifului de racordare la sistemul de distribuție aferentă costurilor legate de verificarea documentației tehnice/proiectului tehnic a/al instalației de racordare, conform prevederilor art. 160 alin. (1) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, este de 50 lei;

- valoarea maximală a componentei tarifului de racordare la sistemul de distribuție aferentă costurilor legate de proiectarea instalației de racordare este de 300 lei;
- valorile maxime ale elementelor de calcul al componentei tarifului de racordare pentru execuția instalației de racordare sunt cele prevăzute în tabele următoare:

Tabelul nr. 9

Nr. Crt.	Diametrul racordului		C _{(s)D} [lei]		C _{(m)D} [lei/m]	
	PE* [mm]	OL** [inch]	PE	OL	PE	OL
1	32	1	500,00	450,00	80,00	80,00
2	40	1 ^{1/4}	550,00	500,00	85,00	85,00
3	50	1 ^{1/2}	600,00	550,00	90,00	90,00
4	63	2	700,00	600,00	95,00	95,00
5	75	2 ^{1/2}	920,00	790,00	100,00	100,00
6	90	3	1050,00	920,00	110,00	105,00
7	110	3 ^{1/2}	1260,00	1060,00	120,00	110,00
8	125	4	1460,00	1240,00	130,00	115,00
9	140	5	1580,00	1370,00	145,00	120,00
10	160	6	1770,00	1520,00	160,00	130,00
11	180	8	1960,00	1680,00	175,00	140,00
12	200	10	1930,00	1880,00	195,00	150,00
13	225	12	2350,00	2090,00	215,00	160,00
14	250	14	2610,00	2330,00	235,00	170,00
15	280	16	2880,00	2580,00	260,00	180,00
16	315	18	3400,00	2850,00	290,00	190,00
17	355	20	3950,00	3160,00	320,00	200,00

*PE- polietilenă

**OL- oțel

Notă: Pentru diametre ale racordului de polietilenă mai mari de 355 mm și pentru diametre ale racordului de oțel mai mari sau egale de 22 inch valorile elementelor de calcul $c_{(s)D}$ și $c_{(m)D}$ al componentei $C_{(E)}$ a tarifului de racordare la SD, se stabilesc de OS

Tabelul nr. 10

Tipul postului de reglare măsurare	Debitul maxim [m ³ /h]	C _(s) [lei]
cu firidă și regulator	10	450,00
	16	460,00
	20	480,00
	25	500,00
	35	550,00
	40	650,00
	50	770,00
	65	900,00
	75	1050,00
	100	1250,00
	125	1550,00
	140	1850,00
	160	2150,00
	200	2550,00
	250	3050,00
500	4500,00	

2.2 Activitatea de furnizare reglementată a gazelor naturale

Principalele modificări legislative sunt prevăzute în:

Ordinul președintelui ANRE nr. 40/06.03.2018 privind modificarea și completarea *Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată, desfășurată într-un an de reglementare, și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, începând cu anul 2016, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 182/2015.*

Proiectul de ordin aduce ca principale modificări următoarele:

1. Referitor la prețul final către clienții casnici reglementați - s-a redefinit componenta de neutralitate a activității de echilibrare desfășurată de către operatorul de transport și de sistem

(OTS) - $E_{SNT(i)}$, în sensul clarificării, și s-au introdus formulele de calcul pentru această componentă, în funcție de calitatea de utilizator de rețea sau nu, a furnizorului;

2. Referitor la evaluarea sumei fixe unitare (CUG) - s-au modificat prevederile referitoare la estimarea prețului de achiziție a gazelor naturale, luat în considerare la evaluarea sumei fixe unitare, în sensul că:

“i) în situația contractării, prin tranzacții angro de gaze naturale încheiate pe piața centralizată, până la data de 1 martie a anului curent, a mai puțin de 35% din cantitatea necesară acoperirii consumului clienților casnici reglementați, este recunoscut cel mai mic preț dintre:

(1) prețul mediu ponderat luat în considerare la CUGfr în vigoare;

(2) prețul mediu ponderat din contractele aferente tranzacțiilor angro de gaze naturale încheiate pe piața centralizată, cu derulare în perioada pentru care se stabilește evaluarea sumei fixe unitare;

ii) prețul mediu ponderat din contractele aferente tranzacțiilor angro de gaze naturale încheiate pe piața centralizată, cu derulare în perioada pentru care se stabilește evaluarea sumei fixe unitare, în situația contractării, până la data de 1 martie a anului curent, a cel puțin 35% din cantitatea necesară acoperirii consumului clienților casnici reglementați;

iii) prin derogare de la dispozițiile pct. (i) și (ii), pentru estimarea CUGfr aferentă perioadei următoare, începând cu data de 1 aprilie 2018, se ia în considerare prețul mediu ponderat din contractele aferente tranzacțiilor angro de gaze naturale încheiate pe piața centralizată până la data de 1 martie 2018, cu derulare în perioada pentru care se stabilește evaluarea sumei fixe unitare.”

Procentul de 35% a fost determinat ca jumătate dintr-o achiziție curentă, aceasta reprezentând, practic, cca. 70% dintr-o structură de consum anual (70% consum din surse curente și 30% consum din depozitele de înmagazinare).

Prin introducerea pragului de 35% se intenționează motivarea furnizorilor cu activitate de furnizare reglementată de a achiziționa gazele necesare asigurării consumului clienților din portofoliul propriu, în mod predictibil, prin contracte anuale, astfel încât să nu se creeze presiune pe prețul de achiziție printr-o contractare lunară, posibil chiar înaintea lunii de livrare.

3. Referitor la diferențele de CUG:

- ✓ la recunoașterea prețului mediu ponderat din contractele bilaterale este recunoscut “cel mai mic preț dintre:
 - (i) prețul mediu ponderat realizat de către titularul de licență pentru toate cantitățile achiziționate, cu livrare în luna analizată, prin contracte bilaterale (intern/import), conform documentelor justificative transmise, și
 - (ii) prețul mediu ponderat realizat de către toți titularii de licență care au în portofoliu și clienți reglementați, pentru cantitățile achiziționate, cu livrare în luna analizată, prin contracte încheiate pe piața centralizată (intern/import), conform raportărilor lunare transmise ANRE de către aceștia”.

Modificarea a survenit ca urmare a lipsei informațiilor privind valoarea contractelor bilaterale din spațiul public. În lipsa acestor informații publice, un furnizor nu are elemente comparative care să-i permită optimizarea achiziției de gaze naturale pentru portofoliul propriu.

- ✓ La solicitarea, motivată, a furnizorilor cu condiții de alimentare directă din punct de vedere tehnic, care nu permit achiziții dintr-o altă sursă, respectiv cu alt preț, s-a introdus o excepție referitoare la recunoașterea costurilor de achiziție, și anume: “dispozițiile lit. a) și b) nu se aplică contractelor cu livrări directe (spre exemplu: prin conductele din amonte), dacă din punct de vedere tehnic nu există posibilitatea de achiziție a gazelor naturale din altă sursă, situație în care se recunoaște prețul gazelor naturale aferent tranzacțiilor respective”;
- ✓ S-a introdus o prevedere nouă privind calculul prețului mediu ponderat lunar, astfel: „prețul mediu ponderat lunar se calculează luând în considerare toate achizițiile de gaze naturale ale operatorilor economici afiliați titularului de licență, deținători de licență de furnizare a gazelor naturale.”

Un furnizor are obligația să achiziționeze gaze naturale în condiții de minimizare a costurilor, cu tratarea egală și nediscriminatorie a clienților din portofoliu, indiferent dacă aceștia sunt clienți reglementați sau eligibili. Având în vedere principiul de mai sus, analiza costurilor de achiziție a unui furnizor trebuie să țină cont atât de achiziția proprie, cât și de cea a titularilor de licență afiliați.

Astfel, considerăm că în acest mod se asigură un tratament nediscriminatoriu pentru toți cei 36 furnizori care au în portofoliu clienți reglementați, analiza și recunoașterea costurilor cu achiziția gazelor naturale ca marfă realizându-se la prețul mediu ponderat al tuturor achizițiilor, indiferent de destinația gazelor naturale.

Ordinul președintelui ANRE nr. 43/23.03.2018 privind modificarea și completarea *Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată, desfășurată într-un an de reglementare, și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, începând cu anul 2016, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 182/2015.*

Completarea Metodologiei a avut în vedere următoarele:

- dinamica continuă a pieței gazelor naturale, privind aspecte ce nu erau acoperite de actualele metodologii;
- detalierea modului de stabilire a prețurilor la clienții casnici pentru noii titularii de licență de furnizare gaze naturale constituiți în urma unui proces de divizare și pentru un titular de licență ce trece printr-un proces de fuziune prin absorbție, până la aprobarea unui nou venit unitar permis, precum și a prețurile reglementate.
- instituirea unor reguli privind determinarea bazei de active reglementate a unor noi titularii de licență de furnizare gaze naturale constituiți în urma unui proces de divizare sau fuziune prin contopire, precum și pentru un titular de licență ce trece printr-un proces de fuziune prin absorbție

Proiectul de ordin a adus ca principale modificări următoarele:

- ✓ Privind modul de stabilire a prețurilor la clienții casnici:

“În cazul divizării unui operator licențiat sau fuziunii cu un alt operator licențiat, veniturile și prețurile reglementate se stabilesc după cum urmează:

-
- a) În situația divizării unui operator licențiat, din care rezultă unul sau mai mulți titulari de licență noi, până la aprobarea unui venit unitar permis noului titular de licență de furnizare, ca societate beneficiară a divizării, acesta va prelua ultimul venit unitar aprobat societății din care s-a divizat, precum și prețurile reglementate;
- b) În situația fuziunii prin absorbție cu un alt operator licențiat, până la aprobarea noului venit unitar permis societății absorbante, rămân în vigoare atât ultimul venit unitar aprobat absorbantului, cât și prețurile reglementate;
- c) În situația fuziunii cu un alt operator licențiat, din care rezultă un nou titular de licență, acesta înaintează ANRE documentația privind stabilirea venitului aferent anului de reglementare, odată cu depunerea documentelor necesare obținerii licenței de furnizare.”
- ✓ Privind instituirea unor reguli privind determinarea bazei de active reglementate:
- (1) „Pentru titularii nou-licențiați, valoarea inițială a $RAB_{fr(k)}$ inițială utilizată la calculul venitului aferent primului an de reglementare se determină pe baza valorii imobilizărilor corporale și necorporale existente în funcțiune și utilizate la desfășurarea activității de furnizare reglementată.
- (2) Pentru titularii nou-licențiați constituiți în urma unui proces de divizare, astfel cum este prevăzut la art. 32 alin.(1) lit.a, valoarea RAB_{fr} este valoarea reglementată rămasă a bazei de active reglementate aferente societăților din care aceștia s-au divizat, incluzând activele intrate în societate pe parcursul anului în care s-a realizat divizarea, diminuată cu valoarea reglementată a bazei de active reglementate care rămâne la societatea din care s-a divizat.
- (3) Pentru titularii nou-licențiați constituiți în urma unui proces de fuziune prin contopire, astfel cum este prevăzut la art. 32 alin.(1) lit.c, valoarea RAB_{fr} a titularului de licență de furnizare se determină prin însumarea valorilor reglementate rămase ale bazelor de active reglementate aferente societăților participante la procesul de fuziune”.

Proiectul de ordin a adus modificări ale *Metodologiei pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată, desfășurată într-un an de reglementare, și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, începând cu anul 2016*, respectiv aspecte:

- Privind nerecunoașterea anumitor costuri de achiziționare a gazelor naturale
- Privind modul de stabilire a prețurilor la clienții casnici pentru noii titularii de licență de furnizare gaze naturale constituiți în urma unui proces de divizare/fuziune
- Privind prețurile reglementate practicate de către titularul de licență care desfășoară activitatea de furnizare reglementată a gazelor naturale pentru clienții conectați într-un sistem de distribuție preluat
- Privind structura prețurilor reglementate pentru clienții conectați în sistemul de distribuție preluat

Evoluția prețului gazelor naturale din producția internă

În iunie 2012 a fost aprobat, de către Guvernul României, Memorandumul privind *Calendarul de eliminare a prețurilor reglementate la gaze naturale*.

În iunie 2015 a fost aprobat memorandumul cu tema: *Calendar de liberalizare a prețului gazelor naturale din producția internă (prețul de achiziție a gazelor naturale din producția internă pentru clienții casnici și producătorii de energie termică, numai pentru cantitățile de gaze naturale utilizate la producerea de energie termică în centralele termice destinate consumului populației)*.

Cele două memorandumuri, asumate de către Guvernul României, au stat la baza următoarelor hotărâri de guvern:

1. Hotărârea de Guvern nr. 22/2013;
2. Hotărârea de Guvern nr. 511/2014;
3. Hotărârea de Guvern nr. 816/2014, de modificare a anexei la Hotărârea de Guvern nr. 511/2014 privind stabilirea prețului de achiziție a gazelor naturale din producția internă pentru piața reglementată de gaze naturale;
4. Hotărârea de Guvern nr. 488/2015.

Hotărârea de Guvern nr. 461/2016 pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 488/2015 privind stabilirea prețului de achiziție a gazelor naturale din producția internă pentru clienții casnici și producătorii de energie termică, numai pentru cantitățile de gaze naturale utilizate la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinate consumului populației în perioada 1 iulie 2015-30 iunie 2021.

La data de 11 octombrie 2016, a fost aprobată Ordonanța de Urgență nr. 64/2016 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012. Astfel, **în conformitate cu prevederile art. 181 alin. (5) din Lege, prețul de achiziție a gazelor naturale din producția internă pentru clienții casnici și producătorii de energie termică, numai pentru cantitățile de gaze naturale utilizate la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinate consumului populației se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului de resort, până la data de 31 martie 2017.**

Evoluția prețului producției interne prin calendarele de liberalizare stabilite prin memorandumuri și hotărâri de Guvern este prezentată în tabelul de mai jos:

[lei/MWh]

	Clienți casnici și producători de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice, destinată consumului populației		
	Hotărârii Guvernului nr.22/2013 + Memorandum	Hotărârii Guvernului nr. 488/2015	Hotărârii Guvernului nr. 461/2016
01.02.2013	45,71		
01.04.2013	45,71		
01.07.2013	48,50		
01.10.2013	49,80		
01.01.2014	50,60		
01.04.2014	51,80		
01.07.2014	53,30		
01.10.2014	54,60		
01.01.2015	56,10		
01.04.2015	58,90		
01.07.2015			
01.10.2015			
01.01.2016			
01.04.2016			

01.07.2016			
01.10.2016			60,00
01.01.2017			
01.04.2017			
01.07.2017			72,00
01.10.2017			
01.01.2018			
01.04.2018			
01.07.2018			78,00
01.10.2018			
01.04.2019			84,00
01.04.2020			90,00

Începând cu 1 aprilie 2017 s-a liberalizat complet prețul de vânzare a gazelor naturale din producție internă, acesta stabilindu-se în cadrul pieței concurențiale prin contracte liber negociate cu furnizorii și clienții finali pe baza cererii și a ofertei.

Urmare a intrării în vigoare a prevederilor *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 64/2016 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*:

- i) prețul de vânzare a gazelor naturale, atât pentru piața concurențială cât și pentru piața reglementată se bazează pe cererea și oferta pieței,
- ii) au fost instituite obligații pentru producătorii și furnizorii de gaze naturale de a tranzacționa în cadrul piețelor centralizate din România a unui anumit procent din cantitatea de gaze naturale comercializate, procent stabilit prin Hotărâre de Guvern.

Menționăm că ANRE nu are atribuții în a interveni asupra nivelului prețurilor de vânzare a gazelor naturale de către producătorii autohtoni și din import. În aceste condiții ANRE este obligată să actualizeze prețurile ca urmare a evoluției crescătoare a prețurilor gazelor naturale vândute de către producătorii autohtoni și importatori, precum și pentru acoperirea diferențelor de cost de achiziție a gazelor naturale pentru furnizorii care au în portofoliu și clienții finali care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate.

Stabilirea prețurilor reglementate la clienții finali care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate

În conformitate cu prevederile *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare*, piața de gaze naturale este compusă **din piața reglementată și piața concurențială**.

Prețurile reglementate se stabilesc diferențiat pentru fiecare furnizor licențiat și pe categorii de clienți, în funcție de configurația sistemelor prin care se realizează furnizarea gazelor naturale.

Prețurile sunt de tip monom și cuantifică costurile fixe și variabile legate de realizarea activității de furnizare în regim reglementat.

Prețurile reglementate se aplică la cantitățile de gaze naturale furnizate în regim reglementat.

Prețurile reglementate se stabilesc diferențiat pentru fiecare titular de licență de furnizare, astfel:

- a) pentru societățile comerciale care și-au separat legal activitatea de furnizare de activitatea de distribuție a gazelor naturale, pe categorii de clienți pentru care furnizarea de gaze naturale se face în regim reglementat, amplasați în zonele delimitate unde întreprinderea afiliată deține licența de distribuție a gazelor naturale, în funcție de consumul anual și de tipul sistemelor (transport/distribuție) prin care se realizează furnizarea gazelor naturale;
- b) pentru societățile comerciale care nu și-au separat legal activitatea de furnizare de activitatea de distribuție a gazelor naturale, pe categorii de clienți pentru care furnizarea de gaze naturale se face în regim reglementat, amplasați în aria de distribuție deservită în calitate de operator licențiat al sistemului de distribuție, în funcție de consumul anual și de tipul sistemelor (transport/distribuție) prin care se realizează furnizarea gazelor naturale.

Prețul final la clienții casnici reglementați are următoarea structură:

- Cost unitar de gaze (CUG) ce reprezintă costurile estimate pentru acoperirea achiziției gazelor naturale, inclusiv serviciile aferente de înmagazinare și

transport, destinate revânzării în cadrul activității de furnizare reglementată; **achiziția de gaze naturale ca marfă se realizează de către furnizori pe o piață complet liberalizată**, indiferent de sursă de proveniență a gazului: intern, import sau din depozit;

- Venitul unitar permis pentru desfășurarea activității de furnizare reglementată a gazelor naturale;
- Tariful de distribuție stabilit pentru categoria respectivă de clienți;
- Delta CUG ce reprezintă componenta unitară de corecție pentru diferența dintre CUG stabilit de ANRE și costurile unitare efectiv realizate și recunoscute de către ANRE furnizorului care desfășoară activitate de furnizare reglementată.

La data de 10 ianuarie 2018 a fost recalculată suma fixă unitară pentru acoperirea costurilor de achiziție a gazelor naturale pentru clienții casnici reglementați, pentru perioada ianuarie – martie 2018.

Totodată, pentru un număr de 14 furnizori au fost aprobate veniturile unitare aferente activității de distribuție, veniturile unitare aferente activității de furnizare reglementată pentru anul 2017, precum și componenta de regularizare a costurilor privind achiziția gazelor naturale.

Astfel, ca urmare a modificării componentei CUG, a cărei valoare a fost stabilită la 88,28 lei/MWh, de la 81,48 lei/MWh, a aprobării noilor valori pentru tarifele de distribuție, a veniturilor reglementate aferente activității de furnizare reglementată, a componentelor delta CUG, și având în vedere formula de calcul a prețului reglementat pentru clienții casnici, prevăzută la art. 35 alin. (7) din Metodologie, ANRE a actualizat prețurile reglementate în vigoare pentru un număr de 36 furnizori care desfășoară activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim reglementat.

Astfel, începând cu data de 10 ianuarie 2018 prețurile reglementate aferente clienților casnici, categoria B1 (cu consum de până la 23,25 MWh/an), au crescut, în medie, cu un procent de circa 5,7%.

La data de 1 aprilie 2018, prețurile reglementate au fost actualizate prin modificarea valorii sumei fixe unitare destinate acoperirii costurilor de achiziție a gazelor naturale (CUG),

pentru perioada 1 aprilie 2018-31 martie 2019, respectiv valoarea de 88,22 lei/MWh pentru clienții casnici reglementați.

Astfel, ca urmare a modificării valorii CUG, ANRE a actualizat prețurile reglementate în vigoare pentru un număr de 34 de furnizori.

Totodată, ca urmare a stabilirii unor noi tarife reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție pentru un număr de 12 operatori de distribuție a fost actualizată și această componentă în structura prețurilor reglementate în vigoare pentru un număr de 12 furnizori.

În consecință, având în vedere formula de calcul a prețului reglementat pentru clienții casnici prevăzută la art. 35 alin. (7) din Metodologie, ca urmare a modificării componentelor CUG și, după caz, tarife de distribuție, ANRE a actualizat prețurile reglementate pentru un număr de 36 de furnizori care desfășoară activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim reglementat.

Astfel, începând cu data de 1 aprilie 2018 prețurile reglementate aferente clienților casnici, categoria B1 (cu consum de până la 23,25 MWh/an), au crescut, în medie, cu un procent de circa 4,8%.

La data de 1 mai 2018, ca urmare a stabilirii unor noi tarife reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție, pentru un număr de 15 operatori de distribuție, a fost necesară actualizarea acestei componente din structura prețurilor reglementate aferente. Astfel, ANRE a actualizat prețurile reglementate în vigoare pentru un număr de 15 furnizori care desfășoară activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim reglementat.

La data de 1 iunie 2018, în urma procesului de fuziune prin absorbție a societății GAZ SUD S.A. (în calitate de Societate Absorbită) de către societatea PREMIER ENERGY S.R.L. (în calitate de Societate Absorbantă), proces care a generat efecte juridice după data de 31.12.2017, ca urmare a solicitării ANRE și în conformitate cu prevederile Metodologiei, Societatea (Absorbantă) PREMIER ENERGY S.R.L. a înaintat datele pentru stabilirea venitului unitar aferent activității de furnizare reglementată și de aprobare a prețurilor reglementate în sectorul gazelor naturale, pentru anul 2018.

La data de 1 august 2018 a fost recalculată suma fixă unitară pentru acoperirea costurilor de achiziție a gazelor naturale pentru clienții casnici reglementați, pentru perioada august 2018 – martie 2019.

Totodată, au fost aprobate veniturile unitare aferente activității de distribuție, veniturile unitare aferente activității de furnizare reglementată pentru anul 2018, precum și componenta de regularizare a costurilor privind achiziția gazelor naturale.

Astfel, ca urmare a modificării componentei CUG, a cărei valoare a fost stabilită la 92,95 lei/MWh, a aprobării noilor valori pentru tarifele de distribuție, pentru veniturile reglementate aferente activității de furnizare reglementată, pentru componenta delta CUG, și având în vedere formula de calcul a prețului reglementat pentru clienții casnici, prevăzută la art. 35 alin. (7) din Metodologie, ANRE a actualizat prețurile reglementate în vigoare pentru un număr de 36 furnizori care desfășoară activitatea de furnizare a gazelor naturale în regim reglementat.

Astfel, începând cu data de 1 august 2018, prețurile reglementate aferente clienților casnici, categoria B1 (cu consum de până la 23,25 MWh/an), au crescut în medie cu un procent de circa 5,8%.

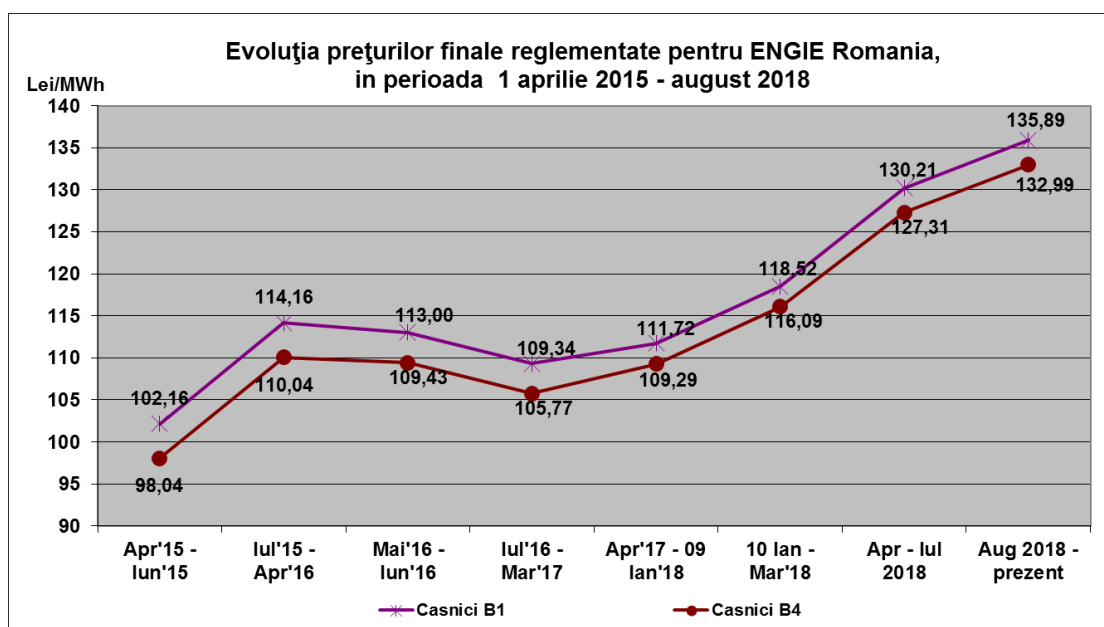
În anul 2018, prețurile pentru furnizarea reglementată a gazelor naturale la furnizorii din sectorul gazelor naturale au fost aprobate prin ordine ale președintelui ANRE după cum urmează:

- intrate în vigoare la data de 10.01.2018 :
 - Ordinele președintelui ANRE nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, din data de 08.01.2018
- intrate în vigoare la data de 01.04.2018:
 - Ordinele președintelui ANRE nr. 60, 61, 62, din data de 29.03.2018
- intrate în vigoare la data de 01.05.2018:
 - Ordinul președintelui ANRE nr. 88 din data de 25.04.2018
- intrate în vigoare la data de 01.06.2018:
 - Ordinele președintelui ANRE nr. 103, 104, din data de 1 iunie 2018
- intrate în vigoare la data de 01.08.2018:
 - Ordinele președintelui ANRE nr. 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, din data de 19 iulie 2018.

Pentru furnizorii cu o cotă de piață reprezentativă, prețurile reglementate în vigoare începând cu data de 1 august 2018, sunt următoarele:

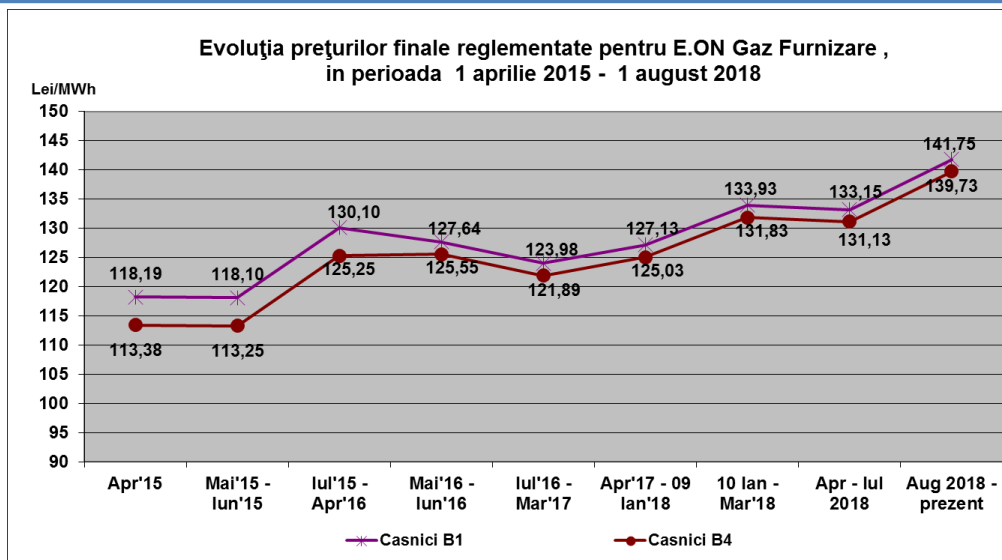
- Prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în regim reglementat realizată de Societatea ENGIE ROMÂNIA S.A. pentru clienții casnici:

Categoria de clienți	Lei/ MWh
B. Clienți finali conectați în sistemul de distribuție	
B.1. Cu un consum până la 23,25 MWh	135,89
B.2. Cu un consum anual între 23,26 MWh și 116,28 MWh	135,87
B.3. Cu un consum anual între 116,29 MWh și 1.162,78 MWh	134,27
B.4. Cu un consum anual între 1.162,79 MWh și 11.627,78 MWh	132,99

- Prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în regim reglementat realizată de Societatea E.ON GAZ FURNIZARE S.A. pentru clienții casnici:

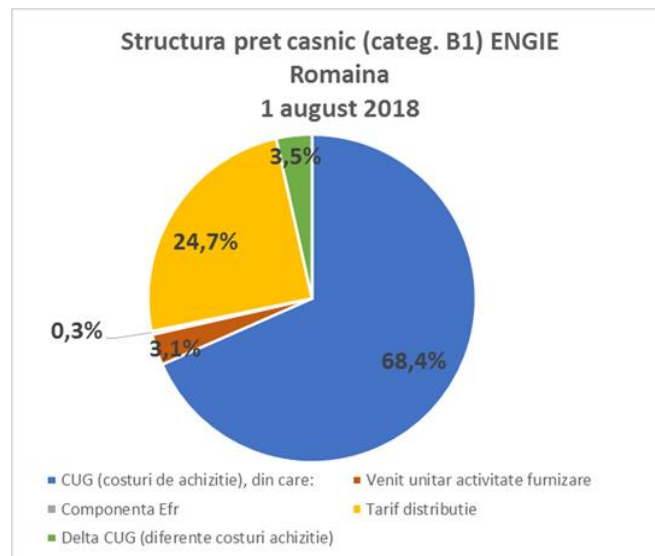
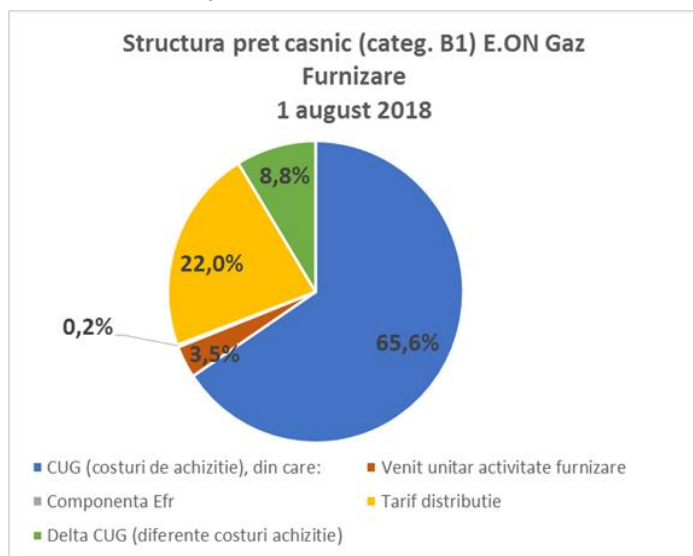
Categoria de clienți	Lei/ MWh
A. Clienți finali conectați direct la sistemul de transport	
A.1 Consum anual până la 1.162,78 MWh	110,62
B. Clienți finali conectați în sistemul de distribuție	
B.1. Cu un consum până la 23,25 MWh	141,75
B.2. Cu un consum anual între 23,26 MWh și 116,28 MWh	140,68
B.3. Cu un consum anual între 116,29 MWh și 1.162,78 MWh	140,16
B.4. Cu un consum anual între 1.162,79 MWh și 11.627,78 MWh	139,73

Prețurile și structura de preț pentru cei doi mari furnizori ai clienților casnici reglementați, ENGIE și E.ON Energie România (acoperă cca. 90% din piața clienților casnici reglementați), începând cu data de 1 august 2018, se regăsesc mai jos:

Structura pret client casnic gaze naturale, incepand cu 1 august 2018		EGF		ENGIE	
		[lei/MWh]	%	[lei/MWh]	%
Nr crt	Casnic (categ. B1)				
1	PRET REGLEMENTAT	141,75	100,0%	135,89	100,0%
2	CUG (costuri de achizitie), din care:	92,95	65,6%	92,95	68,4%
3	- cost marfa (curent + depozit)	84,18	59,4%	84,18	61,9%
4	- transport	8,77	6,2%	8,77	6,5%
5	Venit unitar activitate furnizare	4,90	3,5%	4,16	3,1%
6	Componenta Efr	0,35	0,2%	0,44	0,3%
7	Tarif distributie	31,13	22,0%	33,56	24,7%
8	Delta CUG (diferente costuri achizitie)	12,41	8,8%	4,78	3,5%

* fara TVA, ara acciza

În concluzie, pentru a crea un sector energetic modern, capabil să satisfacă cerințele consumatorilor, ANRE urmărește aplicarea celor mai bune practici europene în domeniu, adaptate la specificul național, în cadrul unui proces consultativ obligatoriu la nivelul transparenței decizionale. Și în anul 2019, ANRE va continua să dezvolte sistemul de reglementări pentru a răspunde atât exigențelor impuse de liberalizarea piețelor de energie, cât și cerințelor privind asigurarea unui cadru de reglementare predictibil, pentru atragerea investițiilor în domeniu și pentru asigurarea continuității în aprovizionarea cu energie, în condiții de siguranță și la prețuri accesibile.

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTA
ÎN DOMENIUL ENERGIEI**

Str. Constantin Nacu, nr.3, Cod poștal: 020995
București, Sector 2, România

Tel: (021) 327 8174
Fax: (021) 312 4365

www.anre.ro
anre@anre.ro

